Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
TAMARA ĆAPETA
της 13ης Ιουλίου 2023 [1]

Υπόθεση C-382/21 P

Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO)
κατά

The KaiKai Company Jaeger Wichmann GbR

«Αίτηση αναιρέσεως – Διανοητική ιδιοκτησία – Κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα – Κανονισμός (ΕΚ) 6/2002 – Άρθρο 41, παράγραφος 1 – Δικαίωμα προτεραιότητας Διεκδίκηση προτεραιότητας βάσει διεθνούς αίτησης κατατεθείσας δυνάμει της Συνθήκης συνεργασίας για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας – Προθεσμία προτεραιότητας – Σύμβαση των Παρισίων για την προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας – Άρθρο 4 – Σύμφωνη με το διεθνές δίκαιο ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης – Άμεσο αποτέλεσμα διεθνών συμφωνιών – Μηχανισμός προηγούμενης έγκρισης της εξέτασης των αιτήσεων αναιρέσεως – Υπόθεση που εγείρει σημαντικό ζήτημα για την ενότητα, τη συνοχή ή την εξέλιξη του δικαίου της Ένωσης»

I. Εισαγωγικά

1. Η υπό κρίση διαδικασία κινήθηκε κατόπιν αιτήσεως αναιρέσεως του Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: EUIPO) κατά της αποφάσεως της 14ης Απριλίου 2021, The KaiKai Company Jaeger Wichmann κατά EUIPO (Είδη γυμναστικής ή άθλησης) (T-579/19, EU:T:2021:186) (στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση).

2. Με την εν λόγω απόφαση, το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε την απόφαση του τρίτου τμήματος προσφυγών του EUIPO της 13ης Ιουνίου 2019 (υπόθεση R 573/2019-3), με την οποία δεν αναγνωρίστηκε δικαίωμα προτεραιότητας όσον αφορά αίτηση που είχε κατατεθεί από την εταιρία The KaiKai Company Jaeger Wichmann Gbr (στο εξής: KaiKai) για την καταχώριση ειδών γυμναστικής και άθλησης ως κοινοτικών σχεδίων ή υποδειγμάτων σύμφωνα με τον κανονισμό 6/2002 [2]. Η εκ μέρους της KaiKai διεκδίκηση προτεραιότητας στηριζόταν σε προγενέστερη διεθνή αίτηση η οποία είχε κατατεθεί δυνάμει της Συνθήκης συνεργασίας για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας (στο εξής: PCT) [3].

[1] Γλώσσα του πρωτοτύπου: η αγγλική.

[2] Κανονισμός (ΕΚ) 6/2002 του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2001, για τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα (ΕΕ 2002, L 3, σ. 1) (στο εξής: κανονισμός 6/2002).

[3] Υπεγράφη στην Ουάσινγκτον στις 19 Ιουνίου 1970 και τροποποιήθηκε για τελευταία φορά στις 3 Οκτωβρίου 2001 (*Recueil des traités des Nations unies*, τόμος 1160, αριθ. 18336, σ. 231).

3. Τυπικώς, η υπό κρίση αίτηση αναιρέσεως βασίζεται σε έναν μόνο λόγο, ο οποίος αντλείται από παράβαση του άρθρου 41, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002 από το Γενικό Δικαστήριο. Ωστόσο, τα επιχειρήματα που προβάλλει το EUIPO εγείρουν σημαντικά ζητήματα όσον αφορά τη σχέση μεταξύ των διεθνών συμφωνιών που δεσμεύουν την Ένωση και του παράγωγου δικαίου της Ένωσης, καθώς και τις σχετικές εξουσίες και καθήκοντα των δικαιοδοτικών οργάνων της Ένωσης. Η υπό κρίση αίτηση αναιρέσεως εγείρει επίσης το ζήτημα της ερμηνείας διεθνούς συμβάσεως, ήτοι εν προκειμένω της Σύμβασης των Παρισίων για την προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας (στο εξής: Σύμβαση των Παρισίων) [4].

4. Οι προαναφερθέντες λόγοι δικαιολογούν την έγκριση της εξέτασης της υπό κρίση αίτησης αναιρέσεως στο πλαίσιο του μηχανισμού προηγούμενης έγκρισης της εξέτασης των αιτήσεων αναιρέσεως (στο εξής: μηχανισμός φιλτραρίσματος των αιτήσεων αναιρέσεως) που θεσπίστηκε με το άρθρο 58α του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης [5]. Η υπό κρίση υπόθεση είναι η πρώτη περίπτωση αίτηση αναιρέσεως της οποίας η εξέταση εγκρίνεται μετά τη θέσπιση του εν λόγω μηχανισμού την 1η Μαΐου 2019. Η εξέταση των αιτήσεων αναιρέσεως τις οποίες αφορά ο εν λόγω μηχανισμός εγκρίνεται μόνον εφόσον η οικεία αίτηση εγείρει ζήτημα σημαντικό για την ενότητα, τη συνοχή ή την εξέλιξη του δικαίου της Ένωσης [6].

5. Αφού εξηγήσω εν συντομία το ιστορικό της υποθέσεως (II), θα εκθέσω συνοπτικά τον μηχανισμό φιλτραρίσματος των αιτήσεων αναιρέσεως καθώς και τους λόγους για τους οποίους ορθώς εγκρίθηκε η εξέταση της υπό κρίση αίτησης αναιρέσεως (III). Εν συνεχεία, θα προχωρήσω στην ανάλυση της ουσίας των επιχειρημάτων των διαδίκων (IV).

II. Ιστορικό της διαφοράς

A. Εφαρμοστέο δίκαιο

1. Ο κανονισμός 6/2002

6. Το άρθρο 41, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002 ορίζει τα εξής:

«Το πρόσωπο το οποίο έχει νομοτύπως καταθέσει αίτηση για την καταχώριση σχεδίου ή υποδείγματος ή υποδείγματος χρησιμότητας σε ένα ή για ένα από τα κράτη της σύμβασης των Παρισίων ή της συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου ή ο εξ αυτού έλκων δικαίωμα, έχει, ως προς την κατάθεση της αίτησης για την καταχώριση κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος για το ίδιο σχέδιο ή υπόδειγμα, ή για το υπόδειγμα χρησιμότητας, δικαίωμα προτεραιότητας επί έξι μήνες από την ημερομηνία κατάθεσης της πρώτης αίτησης.»

[4] Υπεγράφη στο Παρίσι στις 20 Μαρτίου 1883, αναθεωρήθηκε για τελευταία φορά στη Στοκχόλμη στις 14 Ιουλίου 1967 και τροποποιήθηκε στις 28 Σεπτεμβρίου 1979 (*Recueil des traités des Nations unies*, τόμος 828, αριθ. 11851, σ. 305).

[5] Βλ., επίσης, σημεία 28 έως 43 των παρουσών προτάσεων.

[6] Βλ. άρθρο 58α, τρίτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Οργανισμός), καθώς και άρθρο 170α, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

2. Η Σύμβαση των Παρισίων

7. Το άρθρο 4, τμήμα Α, παράγραφος 1, της Σύμβασης των Παρισίων ορίζει τα εξής:

«Ο κανονικώς ενεργήσας την κατάθεσιν αιτήσεως διπλώματος ευρεσιτεχνίας, υποδείγματος χρησιμότητος, βιομηχανικού σχεδίου ή υποδείγματος βιομηχανικού ή εμπορικού σήματος εις [έν των συμβαλλομένων κρατών στην Σύμβασιν των Παρισίων] ή ο δικαιοδόχος αυτού, θα απολαύη προς ενέργειαν της καταθέσεως εις τας άλλας Χώρας του δικαιώματος προτεραιότητος κατά την διάρκειαν των κατωτέρω καθοριζομένων προθεσμιών.»

8. Το άρθρο 4, τμήμα Γ, παράγραφος 1, της Σύμβασης των Παρισίων ορίζει τα εξής:

«Αι προμνησθείσαι προθεσμίαι προτεραιότητος, έσονται δώδεκα μήνες διά τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας και τα υποδείγματα χρησιμότητος και εξ μήνες διά τα βιομηχανικά σχέδια και υποδείγματα και τα βιομηχανικά ή εμπορικά σήματα.»

9. Το άρθρο 4, τμήμα Ε, της Σύμβασης των Παρισίων ορίζει τα εξής:

«1. Εν περιπτώσει καταθέσεως εις τινα Χώραν σχεδίου ή βιομηχανικού υποδείγματος, ενεργουμένης δυνάμει δικαιώματος προτεραιότητος, βασιζομένης επί της καταθέσεως υποδείγματος χρησιμότητος η προθεσμία προτεραιότητος, έσεται μόνον η διά τα σχέδια ή βιομηχανικά υποδείγματα οριζομένη τοιαύτη.

2. Επιτρέπεται προς τούτοις η κατάθεσις εις τινα Χώραν υποδείγματος χρησιμότητος δυνάμει δικαιώματος προτεραιότητος βασιζομένου επί καταθέσεως αιτήσεως περί διπλώματος ευρεσιτεχνίας και τανάπαλιν.»

Β. Τα περιστατικά που οδήγησαν στη διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου

10. Στις 24 Οκτωβρίου 2018 η KaiKai υπέβαλε στο EUIPO, δυνάμει του κανονισμού 6/2002, πολλαπλή αίτηση καταχώρισης η οποία αφορούσε δώδεκα κοινοτικά σχέδια ή υποδείγματα. Η KaiKai διεκδίκησε προτεραιότητα στηριζόμενη στην προγενέστερη διεθνή αίτηση PCT/EP2017/077469, την οποία είχε καταθέσει δυνάμει της PCT στις 26 Οκτωβρίου 2017.

11. Εφαρμόζοντας το άρθρο 41, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002, ο εξεταστής του EUIPO έκανε δεκτή την πολλαπλή αίτηση, αλλά απέρριψε το διεκδικούμενο δικαίωμα προτεραιότητας, καθώς η διεθνής αίτηση της KaiKai είχε κατατεθεί εκτός της εξάμηνης προθεσμίας που προβλέπεται στην ως άνω διάταξη.

12. Η KaiKai άσκησε προσφυγή κατά της εν λόγω αποφάσεως, προβάλλοντας, κατ' ουσίαν, ότι εν προκειμένω είχε εφαρμογή η προθεσμία προτεραιότητας των δώδεκα και όχι των έξι μηνών.

13. Με απόφαση της 13ης Ιουνίου 2019 (R 573/2019-3), το τρίτο τμήμα προσφυγών του EUIPO απέρριψε την εν λόγω προσφυγή. Το τμήμα προσφυγών έκρινε, κατ' ουσίαν, ότι ο εξεταστής εφάρμοσε ορθώς το άρθρο 41, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002, σύμφωνα με το οποίο διεθνής αίτηση που κατατίθεται δυνάμει της PCT μπορεί να εξομοιωθεί με αίτηση για υπόδειγμα χρησιμότητας και μπορεί, επομένως, να χρησιμεύσει ως βάση για τη διεκδίκηση προτεραιότητας όσον αφορά κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα. Ωστόσο, η εν λόγω διεκδίκηση προτεραιότητας έπρεπε να προβληθεί εντός της εξάμηνης προθεσμίας, η οποία είχε ήδη εκπνεύσει κατά την κίνηση της διαδικασίας από την KaiKai.

Γ. Η διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

14. Στις 20 Αυγούστου 2019, η KaiKai άσκησε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου προσφυγή κατά της αποφάσεως του τμήματος προσφυγών. Προς στήριξη της προσφυγής της, η KaiKai προέβαλε δύο λόγους ακυρώσεως, εκ των οποίων ο πρώτος αφορούσε παράβαση ουσιώδους τύπου και ο δεύτερος παράβαση του κανονισμού 6/2002.

15. Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Γενικό Δικαστήριο δέχθηκε τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως που προέβαλε η KaiKai και ακύρωσε την απόφαση του τμήματος προσφυγών, χωρίς να αποφανθεί επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως.

16. Το Γενικό Δικαστήριο απεφάνθη ότι το EUIPO ορθώς έκρινε ότι μπορεί να γίνει επίκληση διεθνούς αιτήσεως που κατατίθεται δυνάμει της PCT για τη διεκδίκηση προτεραιότητας όσον αφορά κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα σύμφωνα με το άρθρο 41, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002. Ωστόσο, το EUIPO υπέπεσε σε σφάλμα καθόσον εφάρμοσε εξάμηνη και όχι δωδεκάμηνη προθεσμία προτεραιότητας στην υπό κρίση υπόθεση.

17. Τούτο διότι, όπως έκρινε το Γενικό Δικαστήριο, η διεθνής αίτηση που είχε καταθέσει η KaiKai δυνάμει της PCT μπορούσε να χαρακτηριστεί ως διεθνής αίτηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας και όχι μόνον υποδείγματος χρησιμότητας. Εν συνεχεία, το Γενικό Δικαστήριο παρατήρησε ότι το άρθρο 41, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002 σιωπά ως προς την προθεσμία προτεραιότητας που απορρέει από αίτηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας – αναφέρει τη διάρκεια της εν λόγω προθεσμίας μόνο για την περίπτωση που η προτεραιότητα βασίζεται σε προγενέστερη αίτηση για την καταχώριση σχεδίου ή υποδείγματος ή υποδείγματος χρησιμότητας. Στην τελευταία ως άνω περίπτωση, προβλέπεται προθεσμία έξι μηνών. Προκειμένου να καλυφθεί το νομοθετικό αυτό κενό, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι πρέπει να ληφθεί υπόψη το άρθρο 4 της Σύμβασης των Παρισίων.

18. Το Γενικό Δικαστήριο φαίνεται να δέχθηκε ότι η Σύμβαση των Παρισίων επιτρέπει διεκδικήσεις προτεραιότητας μεταξύ διαφορετικών ζευγών δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Επομένως, βάσει της Σύμβασης των Παρισίων είναι δυνατή η θεμελίωση της διεκδίκησης προτεραιότητας για βιομηχανικό σχέδιο ή υπόδειγμα σε προγενέστερη αίτηση για την καταχώριση διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Περαιτέρω, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι η προθεσμία προτεραιότητας σε μια τέτοια περίπτωση είναι δώδεκα μήνες, δεδομένου ότι το άρθρο 4, τμήμα Γ, παράγραφος 1, της εν λόγω Σύμβασης προβλέπει δωδεκάμηνη προθεσμία προτεραιότητας για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας.

19. Κατά το Γενικό Δικαστήριο, η σχετική προθεσμία προτεραιότητας για τον συνδυασμό προγενέστερου διπλώματος ευρεσιτεχνίας και μεταγενέστερου σχεδίου ή υποδείγματος εξαρτάται από την προθεσμία που προβλέπει η Σύμβαση των Παρισίων όσον αφορά τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας. Τούτο διότι η Σύμβαση των Παρισίων θεσπίζει γενικό κανόνα σύμφωνα με τον οποίο η διάρκεια της προθεσμίας προτεραιότητας καθορίζεται από τη φύση του προγενέστερου δικαιώματος. Κατά το Γενικό Δικαστήριο, το άρθρο 4, τμήμα Ε, παράγραφος 1, της Σύμβασης των Παρισίων –το οποίο προβλέπει ότι η προθεσμία προτεραιότητας που ορίζεται για το μεταγενέστερο δικαίωμα είναι καθοριστική, αν το μεταγενέστερο αυτό δικαίωμα αφορά σχέδιο ή υπόδειγμα και το προγενέστερο δικαίωμα αφορά υπόδειγμα χρησιμότητας– συνιστά ειδικό κανόνα που αποτελεί εξαίρεση από τον ως άνω γενικό κανόνα.

20. Κατά συνέπεια, το Γενικό Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το EUIPO υπέπεσε σε σφάλμα καθόσον έκρινε ότι η διεκδίκηση της προτεραιότητας προγενέστερης διεθνούς αίτησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας σε σχέση με αίτηση κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος υπόκειται σε εξάμηνη προθεσμία.

Δ. Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

21. Στις 23 Ιουνίου 2021 το EUIPO άσκησε την υπό κρίση αίτηση αναιρέσεως κατά της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου. Το EUIPO ζητεί από το Δικαστήριο να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση και να απορρίψει την πρωτόδικη προσφυγή της KaiKai. Το EUIPO ζητεί επίσης από το Δικαστήριο να καταδικάσει την KaiKai στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

22. Στις 23 Ιουνίου 2021 το EUIPO υπέβαλε επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 58α του Οργανισμού και το άρθρο 170α του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, αίτηση έγκρισης της εξέτασης της αιτήσεως αναιρέσεως.

23. Με διάταξη της 10ης Δεκεμβρίου 2021, EUIPO κατά The KaiKai Company Jaeger Wichmann (C-382/21 P, EU:C:2021:1050), το Δικαστήριο ενέκρινε την εξέταση της αιτήσεως αναιρέσεως.

24. Με το υπόμνημά της επί της αιτήσεως αναιρέσεως της 25ης Φεβρουαρίου 2022, η KaiKai ζήτησε από το Δικαστήριο να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως και να καταδικάσει το EUIPO στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

25. Με απόφαση του Προέδρου του Δικαστηρίου της 8ης Απριλίου 2022, επετράπη στην Επιτροπή να παρέμβει υπέρ του EUIPO.

26. Περαιτέρω, το EUIPO και η KaiKai κατέθεσαν υπομνήματα απαντήσεως και ανταπαντήσεως, αντιστοίχως, στις 30 Μαΐου 2022 και στις 11 Ιουλίου 2022.

27. Στις 13 Μαρτίου 2023 διεξήχθη επ' ακροατηρίου συζήτηση κατά την οποία ανέπτυξαν προφορικώς τις παρατηρήσεις τους το EUIPO, η KaiKai και η Επιτροπή.

III. Ο μηχανισμός φιλτραρίσματος των αιτήσεων αναιρέσεως και η εφαρμογή του στην υπό κρίση υπόθεση

28. Όπως αναφέρθηκε εισαγωγικώς ανωτέρω, πρόκειται για την πρώτη υπόθεση στην οποία το Δικαστήριο εγκρίνει την εξέταση αιτήσεως αναιρέσεως βάσει του μηχανισμού φιλτραρίσματος των αιτήσεων αναιρέσεως[7]. Λόγω του ότι πρόκειται για νέα διαδικασία, εκτιμώ ότι χρειάζεται να διατυπώσω ορισμένες παρατηρήσεις σχετικά με τον εν λόγω μηχανισμό και τη χρήση του στην υπό κρίση υπόθεση.

[7] Επιπλέον της υπό κρίση υποθέσεως, έχει μέχρι στιγμής εγκριθεί η εξέταση πέντε ακόμη υποθέσεων, οι οποίες αφορούν το σήμα της Ένωσης. Τρεις από τις εν λόγω υποθέσεις εγείρουν ζητήματα που σχετίζονται με το Brexit [βλ. διατάξεις της 7ης Απριλίου 2022, EUIPO κατά Indo European Foods (C-801/21 P, EU:C:2022:295), της 16ης Νοεμβρίου 2022, EUIPO κατά Nowhere (C-337/22 P, EU:C:2022:908), καθώς και της 18ης Απριλίου 2023, Shopify κατά EUIPO (C-751/22 P, EU:C:2023:328)]. Οι άλλες δύο υποθέσεις εγείρουν ζητήματα σχετικά με την ανεξαρτησία των δικηγόρων ενώπιον των δικαιοδοτικών οργάνων της Ένωσης [βλ. διατάξεις της 30ής Ιανουαρίου 2023, bonnanwalt κατά EUIPO (C-580/22 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2023:126), και της 8ης Μαΐου 2023, Studio Legale Ughi e Nunziante κατά EUIPO (C-776/22 P, EU:C:2023:441)].

Α. Ορισμένες παρατηρήσεις σχετικά με τον μηχανισμό φιλτραρίσματος των αιτήσεων αναιρέσεως

29. Ο μηχανισμός φιλτραρίσματος των αιτήσεων αναιρέσεως εντάσσεται στο πλαίσιο των (εν εξελίξει ακόμη) μεταρρυθμίσεων του δικαστικού συστήματος της Ένωσης. Η σχετική ιδέα προέκυψε λόγω του ότι συχνά ασκείται αναίρεση σε υποθέσεις που έχουν ήδη εξεταστεί δύο φορές, πρώτα από ανεξάρτητο τμήμα προσφυγών και κατόπιν από το Γενικό Δικαστήριο, και ότι πολλές από αυτές τις αιτήσεις αναιρέσεως απορρίπτονται ως προδήλως απαράδεκτες ή προδήλως αβάσιμες. Ως εκ τούτου, ο εν λόγω μηχανισμός θεσπίσθηκε προκειμένου να παρασχεθεί στο Δικαστήριο η δυνατότητα να επικεντρωθεί στις υποθέσεις που απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή [8].

30. Ο μηχανισμός φιλτραρίσματος των αιτήσεων αναιρέσεως εφαρμόζεται επί του παρόντος όσον αφορά τις αποφάσεις των ανεξάρτητων τμημάτων προσφυγών τεσσάρων γραφείων και οργανισμών της Ένωσης (του EUIPO, του Κοινοτικού Γραφείου Φυτικών Ποικιλιών, του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Ασφάλειας της Αεροπορίας), καθώς και τις αποφάσεις όλων των ανεξάρτητων τμημάτων προσφυγών που θα συσταθούν μετά την 1η Μαΐου 2019 στο πλαίσιο οποιουδήποτε άλλου γραφείου ή οργανισμού της Ένωσης [9]. Εφόσον ο νομοθέτης της Ένωσης αποδεχθεί την πρόσφατη πρόταση του Δικαστηρίου, στο μέλλον ο εν λόγω μηχανισμός θα εφαρμόζεται σε μια σειρά άλλων υφιστάμενων οργάνων και οργανισμών της Ένωσης στο πλαίσιο των οποίων λειτουργεί ανεξάρτητο τμήμα προσφυγών [10].

31. Στο πλαίσιο του μηχανισμού φιλτραρίσματος των αιτήσεων αναιρέσεως, το Δικαστήριο εγκρίνει την εξέταση αιτήσεως αναιρέσεως, εν όλω ή εν μέρει, μόνον «όταν η αίτηση αυτή εγείρει σημαντικό ζήτημα για την ενότητα, τη συνοχή ή την εξέλιξη του δικαίου της Ένωσης» [11]. Η αίτηση εγκρίσεως πρέπει να υποβληθεί από τον αναιρεσείοντα μέσω χωριστού εγγράφου που επισυνάπτεται στο δικόγραφο της αιτήσεως αναιρέσεως και στο οποίο εκτίθεται ο λόγος για τον οποίο η αναίρεση είναι σημαντική για την ενότητα, τη συνοχή ή την εξέλιξη του δικαίου της Ένωσης [12].

[8] Βλ. κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2019/629 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, για την τροποποίηση του πρωτοκόλλου αριθ. 3 περί του [Οργανισμού] (ΕΕ 2019, L 111, σ. 1), άρθρα 1 έως 3 και αιτιολογικές σκέψεις 1, 4 και 5, καθώς και ανακοινωθέν Τύπου αριθ. 53/19 του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο, 30 Απριλίου 2019. Για μια γενική επισκόπηση του μηχανισμού φιλτραρίσματος των αιτήσεων αναιρέσεως, βλ., για παράδειγμα, De Lucia, L., «The shifting state of rights protection vis-a-vis EU agencies: a look at article 58a of the Statute of the Court of Justice of the European Union», *European Law Review*, τόμος 44, 2019, σ. 809, Gaudissart, M.-A., «L'admission préalable des pourvois: une nouvelle procedure pour la Cour de justice», *Cahiers de droit européen*, 2020, σ. 177, Orzan, M. F., «Some remarks on the first applications of the filtering of certain categories of appeals before the Court of Justice», *European Intellectual Property Review*, τόμος 42, 2020, σ. 426.

[9] Βλ. το άρθρο 58α, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού.

[10] Σύμφωνα με το αίτημα τροποποίησης του άρθρου 58α του Οργανισμού, προστίθενται έξι όργανα και οργανισμοί, που υφίσταντο ήδη κατά την 1η Μαΐου 2019 (ήτοι, ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας, το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών, η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών, η Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων και ο Οργανισμός Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης). Το ως άνω αίτημα έχει επίσης σκοπό να επεκτείνει την εφαρμογή του εν λόγω μηχανισμού και στις αιτήσεις αναιρέσεως οι οποίες ασκούνται κατά αποφάσεων του Γενικού Δικαστηρίου που αφορούν την εκτέλεση σύμβασης η οποία περιέχει ρήτρα διαιτησίας κατά την έννοια του άρθρου 272 ΣΛΕΕ. Βλ. αίτημα του Δικαστηρίου, δυνάμει του άρθρου 281, δεύτερο εδάφιο, της [ΣΛΕΕ], για τροποποίηση του πρωτοκόλλου αριθ. 3 περί του [Οργανισμού], το οποίο είναι διαθέσιμο στην ακόλουθη διαδικτυακή διεύθυνση: https://curia.europa.eu/jcms/jcms/P_64268/el/.

[11] Άρθρο 58α, τρίτο εδάφιο, του Οργανισμού· βλ., επίσης, άρθρο 170α, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου. Τη σχετική απόφαση λαμβάνει τμήμα του Δικαστηρίου που συγκροτείται ειδικά προς τον σκοπό αυτόν: βλ. άρθρο 170β του Κανονισμού Διαδικασίας.

[12] Βλ., συναφώς, άρθρο 170α του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου· βλ. επίσης, για παράδειγμα, διάταξη της 10ης Δεκεμβρίου 2021, EUIPO κατά The KaiKai Company Jaeger Wichmann (C-382/21 P, EU:C:2021:1050, σκέψεις 20 έως 22, 27 και 28).

32. Οι σχετικοί διαδικαστικοί κανόνες δεν διευκρινίζουν τι νοείται ως ζήτημα σημαντικό για την ενότητα, τη συνοχή ή την εξέλιξη του δικαίου της Ένωσης. Ο προσδιορισμός της εν λόγω έννοιας επαφίεται στη νομολογία του Δικαστηρίου [13]. Επιπλέον, η χρήση στο γράμμα των εν λόγω κανόνων της λέξης «ή» και όχι «και» («την ενότητα, τη συνοχή ή την εξέλιξη του δικαίου της Ένωσης») καθιστά δυνατή την έγκριση της εξέτασης αιτήσεως αναιρέσεως ακόμη και όταν διακυβεύεται μόνο μία ή δύο από τις ως άνω πτυχές και πάντως όχι όλες.

33. Η ως άνω ευρεία διατύπωση υποδηλώνει ότι το Δικαστήριο διαθέτει ευρεία διακριτική ευχέρεια όσον αφορά την κρίση του περί του εάν συγκεκριμένη αίτηση αναιρέσεως εγείρει ζήτημα το οποίο θεωρείται σημαντικό για τη συνολική εξέλιξη της έννομης τάξης της Ένωσης.

34. Συναφώς, εν είδει συγκριτικού προβληματισμού, σκέφτομαι, για παράδειγμα, τους κανόνες που αφορούν τον μηχανισμό certiorari του Ανωτάτου Δικαστηρίου των Ηνωμένων Πολιτειών, μέσω του οποίου υποβάλλεται, ενώπιον του εν λόγω δικαστηρίου αίτηση για την επανεξέταση αποφάσεων κατώτερων δικαστηρίων όσον αφορά ζητήματα ομοσπονδιακού δικαίου. Συνήθως, το Ανώτατο Δικαστήριο των Ηνωμένων Πολιτειών επιλαμβάνεται τέτοιων υποθέσεων μόνον όταν ενδέχεται να αφορούν ζήτημα εθνικής σημασίας ή όταν συντρέχει ανάγκη εναρμόνισης αντικρουόμενων αποφάσεων ή καθιέρωσης νομολογιακού προηγουμένου [14].

35. Ο κανόνας 10 του Ανώτατου Δικαστηρίου των Ηνωμένων Πολιτειών, το οποίο έχει τίτλο «Considerations Governing Review on Certiorari» [«Παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη όσον αφορά την αίτηση επανεξέτασης»] [15], διευκρινίζει ότι η επανεξέταση δυνάμει αιτήσεως certiorari δεν συνιστά άσκηση δικαιώματος, αλλά εμπίπτει στη διακριτική ευχέρεια του δικαστηρίου, το οποίο χορηγεί έγκριση μόνον εφόσον συντρέχουν επιτακτικοί λόγοι. Ο εν λόγω κανόνας απαριθμεί ορισμένους παράγοντες που δύνανται να λαμβάνονται υπόψη, οι οποίοι όμως «δεν περιορίζουν ούτε οριοθετούν πλήρως τη διακριτική ευχέρεια του [Ανωτάτου] Δικαστηρίου» [16].

[13] Βλ., συναφώς, Gaudissart, M.-A., όπ.π., υποσημείωση 8 των παρουσιών προτάσεων, σ. 188 (ο οποίος σημειώνει ότι ορισμένες αντιπροσωπείες του Συμβουλίου πρότειναν να περιληφθεί στους διαδικαστικούς κανόνες ορισμός των εννοιών της ενότητας, της συνοχής και της εξέλιξης του δικαίου της Ένωσης, πρόταση η οποία, ωστόσο, δεν έγινε δεκτή, τουναντίον η περαιτέρω ανάπτυξη των σχετικών εννοιών αφέθηκε στη νομολογία του Δικαστηρίου).

[14] Βλ., για παράδειγμα, ιστοσελίδα των δικαστηρίων των Ηνωμένων Πολιτειών, «Supreme Court Procedures», διαθέσιμη στην ακόλουθη διαδικτυακή διεύθυνση: https://www.uscourts.gov/about-federal-courts/educational-resources/about-educational-outreach/activity-resources/supreme-1.

[15] Rules of the Supreme Court of the United States [Κανονισμός του Ανωτάτου Δικαστηρίου των Ηνωμένων Πολιτειών], που θεσπίσθηκε στις 5 Δεκεμβρίου 2022 και τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2023, διαθέσιμος στην ηλεκτρονική διεύθυνση: https://www.supremecourt.gov/filingandrules/2023RulesoftheCourt.pdf.

[16] Ο κανόνας 10 του Ανώτατου Δικαστηρίου των Ηνωμένων Πολιτειών αναφέρει ότι από τα κάτωθι αναφερόμενα προκύπτει το είδος των λόγων που μπορεί να ωθήσουν το Ανώτατο Δικαστήριο των Ηνωμένων Πολιτειών να εγκρίνει την εξέταση αίτησης επανεξέτασης: «α) εφετείο των Ηνωμένων Πολιτειών έχει εκδώσει απόφαση που έρχεται σε σύγκρουση με την απόφαση άλλου εφετείου των Ηνωμένων Πολιτειών για το ίδιο σημαντικό θέμα, έχει αποφανθεί επί σημαντικού ομοσπονδιακού ζητήματος κατά τρόπο που έρχεται σε σύγκρουση με απόφαση πολιτειακού δικαστηρίου τελευταίου βαθμού δικαιοδοσίας, ή έχει παρεκκλίνει τόσο πολύ από την αποδεκτή και συνήθη πορεία της ένδικης διαδικασίας είτε έχει επικυρώσει μια τέτοια παρέκκλιση από κατώτερο δικαστήριο, ώστε να καθίσταται αναγκαία η άσκηση της εποπτικής εξουσίας του [Ανωτάτου] Δικαστηρίου· β) πολιτειακό δικαστήριο τελευταίου βαθμού δικαιοδοσίας έχει αποφανθεί επί σημαντικού ομοσπονδιακού ζητήματος κατά τρόπο που έρχεται σε σύγκρουση με την απόφαση άλλου πολιτειακού δικαστηρίου τελευταίου βαθμού δικαιοδοσίας ή εφετείου των Ηνωμένων Πολιτειών· γ) πολιτειακό δικαστήριο ή εφετείο των Ηνωμένων Πολιτειών έχει αποφανθεί επί σημαντικού ζητήματος του ομοσπονδιακού δικαίου το οποίο δεν έχει κριθεί, καίτοι θα έπρεπε, από το [Ανώτατο] Δικαστήριο, ή έχει αποφανθεί επί σημαντικού ομοσπονδιακού ζητήματος κατά τρόπο που έρχεται σε σύγκρουση με σχετικές αποφάσεις του [Ανωτάτου] Δικαστηρίου».

36. Ο μηχανισμός φιλτραρίσματος των αιτήσεων αναιρέσεως μπορεί, κατά την άποψή μου, να εκληφθεί ως ένα είδος «certiorari της Ευρωπαϊκής Ένωσης». Προβλέπεται με σκοπό τη διόρθωση όχι κάθε σφάλματος του Γενικού Δικαστηρίου, άλλα μόνον εκείνων που είναι ιδιαιτέρως σημαντικά. Ως εκ τούτου, πρέπει να χρησιμοποιείται μόνον εφόσον η απόφαση του Δικαστηρίου μπορεί να έχει θεμελιώδη αντίκτυπο στην έννομη τάξη της Ένωσης[17].

37. Ο μηχανισμός φιλτραρίσματος των αιτήσεων αναιρέσεως υπογραμμίζει τον ρόλο του Δικαστηρίου ως ανωτάτου και συνταγματικού δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης[18]. Πράγματι, άγει ενώπιον του Δικαστηρίου υποθέσεις «συνταγματικής υφής», σημαντικές για την Ένωση, που αφορούν την ερμηνεία βασικών συνταγματικών αρχών του δικαίου της Ένωσης και την οριζόντια και κάθετη κατανομή των αρμοδιοτήτων.

38. Περαιτέρω, κατά την άποψή μου ο μηχανισμός φιλτραρίσματος των αιτήσεων αναιρέσεως ενισχύει τον ρόλο του Γενικού Δικαστηρίου. Σε όλες τις περιπτώσεις στις οποίες το Δικαστήριο απορρίπτει την εξέταση αιτήσεως αναιρέσεως, το Γενικό Δικαστήριο καθίσταται ο τελευταίος βαθμός δικαιοδοσίας όσον αφορά υποθέσεις μεταξύ ιδιωτών και αρχών της Ένωσης σε διάφορους τομείς (συμπεριλαμβανομένης της διανοητικής ιδιοκτησίας) και, ως εκ τούτου, η εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου ερμηνεία του εφαρμοστέου δικαίου είναι δεσμευτική για το σύνολο της Ένωσης.

Β. Ζητήματα που δικαιολογούν την έγκριση της εξέτασης της υπό κρίση αιτήσεως αναιρέσεως

39. Από τη διάταξη περί εγκρίσεως της εξέτασης της αιτήσεως αναιρέσεως[19] προκύπτει ότι η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση δεν έχει μόνο πιθανή αξία ως προηγούμενο για μελλοντικές υποθέσεις σχετικές με τα δικαιώματα προτεραιότητας, αλλά εγείρει επίσης σημαντικά ζητήματα για το δίκαιο των εξωτερικών σχέσεων της Ένωσης και την οριζόντια κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ των δικαιοδοτικών οργάνων της Ένωσης και άλλων θεσμικών οργάνων της. Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο έκρινε ότι η υπό κρίση αίτηση αναιρέσεως εγείρει σημαντικά ζητήματα για την ενότητα, τη συνοχή «και» την εξέλιξη του δικαίου της Ένωσης.

40. Κατά την άποψή μου, η υπό κρίση υπόθεση εγείρει δύο κατηγορίες ζητημάτων που δικαιολογούν την έγκριση της εξέτασής της μέσω του μηχανισμού φιλτραρίσματος των αιτήσεων αναιρέσεως.

41. Η πρώτη κατηγορία ζητημάτων αφορά τη δυνατότητα εφαρμογής ενώπιον των δικαιοδοτικών οργάνων της Ένωσης διεθνών συμφωνιών που δεσμεύουν την Ένωση. Πιο συγκεκριμένα, ένα από τα ζητήματα που τίθενται αφορά τη σχέση μεταξύ του άμεσου αποτελέσματος και του ερμηνευτικού αποτελέσματος τέτοιων συμφωνιών. Στην υπό κρίση υπόθεση, το EUIPO ισχυρίζεται ότι το Γενικό Δικαστήριο κάλυψε το (ανύπαρκτο) κενό της κρίσιμης νομοθεσίας της Ένωσης (κανονισμός 6/2002) προσδίδοντας άμεσο αποτέλεσμα στη Σύμβαση των Παρισίων (την οποία ερμήνευσε εσφαλμένα). Κατά το EUIPO, η Σύμβαση των

[17] Πρβλ. σε σχέση με τον μηχανισμό certiorari των Ηνωμένων Πολιτειών, Giannini, L.J., «Access Filters and the Institutional Performance of the Supreme Courts», *International Journal of Procedural Law*, τόμος 12, 2022, σ. 190, ιδίως στη σ. 218.

[18] Για αντίστοιχο συμπέρασμα όσον αφορά τον ρόλο του Δικαστηρίου στο πλαίσιο της διαδικασίας επανεξέτασης σύμφωνα με το άρθρο 256 ΣΛΕΕ, βλ. Brkan, M., «La procédure de réexamen devant la Cour de justice: vers une efficacité accrue du nouveau règlement de procédure», σε Mahieu, S. (επιμ.), *Contentieux de l'Union européenne: Questions choisies*, Larcier, 2014, σ. 489. Βλ., επίσης, Rousselot, R., «La procédure de réexamen en droit de l'Union européenne», *Cahiers de droit européen*, 2014, σ. 535.

[19] Βλ. διάταξη της 10ης Δεκεμβρίου 2021, EUIPO κατά The KaiKai Company Jaeger Wichmann (C-382/21 P, EU:C:2021:1050, σκέψεις 31 έως 34). Βλ., επίσης, σκέψεις 13 έως 19 της εν λόγω διατάξεως όσον αφορά τα επιχειρήματα του EUIPO.

Παρισίων δεν αναπτύσσει άμεσο αποτέλεσμα στην έννομη τάξη της Ένωσης. Ταυτόχρονα, το EUIPO δεν αρνείται ότι ενδέχεται να αναπτύσσει ερμηνευτικό αποτέλεσμα. Συνεπώς, το Δικαστήριο καλείται να διευκρινίσει πότε μια διεθνής συμφωνία έχει άμεσο αποτέλεσμα και αν μπορεί να έχει ερμηνευτικό αποτέλεσμα εφόσον δεν έχει άμεσο αποτέλεσμα.

42. Ένα άλλο ζήτημα που ανακύπτει σε σχέση με τη δυνατότητα εφαρμογής των διεθνών συμφωνιών αφορά τα όρια της σύμφωνης ερμηνείας και κατά πόσον αυτά ταυτίζονται όταν πρόκειται, αφενός, για σύμφωνη με διεθνείς συμφωνίες ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης και, αφετέρου, για σύμφωνη με το δίκαιο της Ένωσης ερμηνεία του εθνικού δικαίου. Το εν λόγω ζήτημα ανακύπτει καθόσον το EUIPO υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο υπερέβη το όριο της contra legem ερμηνείας. Κατά συνέπεια, στην υπό κρίση υπόθεση το Δικαστήριο καλείται να αποφανθεί περί του αν η διαπίστωση κενού σε νομική διάταξη της Ένωσης αποτελεί μέθοδο σύμφωνης ερμηνείας.

43. Η δεύτερη κατηγορία ζητημάτων που δικαιολογεί την έγκριση της εξέτασης της υπό κρίση αίτησης αναίρεσης αφορά την ερμηνεία της Σύμβασης των Παρισίων. Στην υπό κρίση υπόθεση, το EUIPO υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο ερμήνευσε την εν λόγω Σύμβαση κατά τρόπο εσφαλμένο. Η Σύμβαση των Παρισίων δεν προβλέπει δικαίωμα προτεραιότητας για μεταγενέστερη αίτηση σχεδίου ή υποδείγματος βάσει προγενέστερης αίτησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Ούτε, εξάλλου, περιέχει γενικό κανόνα που να εξαρτά την προθεσμία προτεραιότητας από τη φύση του προγενέστερου δικαιώματος. Τίθεται, επομένως, το ερώτημα ποιες θα είναι οι κατευθυντήριες γραμμές που θα πρέπει να ακολουθεί το Δικαστήριο κατά την ερμηνεία της Σύμβασης των Παρισίων και άλλων διεθνών συμφωνιών.

IV. Νομική ανάλυση

44. Το EUIPO, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή, προβάλλει έναν και μόνο λόγο αναιρέσεως, με τον οποίο επικαλείται παράβαση του άρθρου 41, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002. Ο εν λόγω μοναδικός λόγος αναιρέσεως περιλαμβάνει τρεις αιτιάσεις. Με την πρώτη αιτίαση προβάλλεται ότι το Γενικό Δικαστήριο ερμήνευσε τον κανονισμό 6/2002 contra legem. Με τη δεύτερη αιτίαση προβάλλεται ότι το Γενικό Δικαστήριο προσέδωσε άμεσο αποτέλεσμα στη Σύμβαση των Παρισίων, κατά παράβαση του δικαίου της Ένωσης. Με την τρίτη αιτίαση προβάλλεται ότι το Γενικό Δικαστήριο ερμήνευσε εσφαλμένα τη Σύμβαση των Παρισίων και την PCT.

45. Οι δύο πρώτες αιτιάσεις του EUIPO αφορούν τη δυνατότητα εφαρμογής της Σύμβασης των Παρισίων ενώπιον των δικαιοδοτικών οργάνων της Ένωσης, ζήτημα το οποίο θα εξετάσω κατωτέρω υπό (Α). Για τις ανάγκες της συλλογιστικής μου, θα εξετάσω τις εν λόγω αιτιάσεις με αντίστροφη σειρά. Εν συνεχεία, κατωτέρω υπό (Β), θα εστιάσω στην ερμηνεία της ως άνω Σύμβασης.

A. Η δυνατότητα εφαρμογής της Σύμβασης των Παρισίων από τα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης

46. Κατ' αρχάς, πρέπει να επισημανθεί ότι ένας κανόνας δικαίου μπορεί να εφαρμοστεί σε ορισμένη υπόθεση με διαφορετικούς τρόπους[20]. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την επίλυση ορισμένων πραγματικών καταστάσεων απευθείας, είτε χωρίς την ανάγκη εφαρμογής άλλων

[20] Βλ., συναφώς, προτάσεις του γενικού εισαγγελέα P. Cruz Villalón στην υπόθεση Spedition Welter (C-306/12, EU:C:2013:359, σημείο 35).

κανόνων, είτε ακόμη και θέτοντας εκποδών άλλους κανόνες που εμποδίζουν την εφαρμογή του κανόνα που πρέπει να εφαρμοστεί. Στο δίκαιο της Ένωσης, τούτο ονομάζεται άμεσο αποτέλεσμα. Ένας κανόνας μπορεί επίσης να εφαρμοστεί έμμεσα, όταν, επί παραδείγματι, χρησιμοποιείται ως κατευθυντήρια γραμμή για την ερμηνεία άλλου κανόνα που πρέπει να εφαρμοστεί. Στο δίκαιο της Ένωσης, τούτο ονομάζεται έμμεσο ή ερμηνευτικό αποτέλεσμα. Για τους σκοπούς της ανάπτυξης που ακολουθεί, είναι σημαντικό να υπογραμμισθεί ότι και στις δύο περιπτώσεις το τελικό αποτέλεσμα είναι το ίδιο. Ας το εξηγήσουμε με ένα παράδειγμα: εάν ορισμένη διαφορά επιλύεται απευθείας βάσει κάποιας οδηγίας, το τελικό αποτέλεσμα είναι το ίδιο με εκείνο που προκύπτει εάν η ίδια διαφορά επιλυθεί βάσει εθνικού κανόνα ο οποίος ερμηνεύεται σύμφωνα με την εν λόγω οδηγία.

47. Το EUIPO και η Επιτροπή προβάλλουν ότι η Σύμβαση των Παρισίων δεν αναπτύσσει άμεσο αποτέλεσμα. Κανένας από τους δύο δεν αποκλείει το ενδεχόμενο ερμηνευτικού αποτελέσματος, εντούτοις θεωρούν ότι κάτι τέτοιο δεν είναι δυνατόν στην υπό κρίση υπόθεση, καθώς θα προϋπέθετε contra legem ερμηνεία του κανονισμού 6/2002. Στο πρώτο μέρος της παρούσας ανάλυσης, θα προτείνω την άποψη ότι μια διεθνής συμφωνία είτε έχει εφαρμογή (τόσο άμεσα όσο και έμμεσα) είτε δεν έχει εφαρμογή (ούτε άμεσα ούτε έμμεσα) ενώπιον των δικαιοδοτικών οργάνων της Ένωσης. Είμαι της γνώμης ότι η Σύμβαση των Παρισίων έχει εφαρμογή, και για τον λόγο αυτό, στο δεύτερο μέρος της ανάλυσης, θα εξετάσω λεπτομερώς το ζήτημα που έθεσε το EUIPO σχετικά με τα όρια της σύμφωνης ερμηνείας.

1. Άμεσο αποτέλεσμα και ερμηνευτικό αποτέλεσμα της Σύμβασης των Παρισίων

48. Το EUIPO, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή, προβάλλει ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, καθόσον υποκατέστησε το άρθρο 41, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002 με τις (εσφαλμένα ερμηνευθείσες) διατάξεις της Σύμβασης των Παρισίων. Τούτο ισοδυναμεί με αναγνώριση άμεσου αποτελέσματος στο άρθρο 4 της Σύμβασης των Παρισίων, γεγονός που έρχεται σε αντίθεση με τη νομολογία του Δικαστηρίου. Το γεγονός ότι η Σύμβαση των Παρισίων στερείται άμεσου αποτελέσματος προκύπτει επίσης από το άρθρο 25 αυτής, εν πάση δε περιπτώσει δεν πληρούνται εν προκειμένω οι προϋποθέσεις του άμεσου αποτελέσματος (που απαιτούν διατάξεις αρκούντες ακριβείς και ανεπιφύλακτες).

49. Η KaiKai δεν θέτει ζήτημα άμεσου αποτελέσματος της Σύμβασης των Παρισίων, ισχυρίζεται όμως ότι το Γενικό Δικαστήριο αναγνώρισε στην εν λόγω Σύμβαση ερμηνευτικό αποτέλεσμα και μόνον, προς κάλυψη του κενού του άρθρου 41, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002 με παραπομπή στο άρθρο 4 της Σύμβασης αυτής.

50. Τι αποτέλεσμα δύναται να έχει ενώπιον των δικαιοδοτικών οργάνων της Ένωσης διεθνής συμφωνία όπως η Σύμβαση των Παρισίων;

51. Κατ' αρχάς, το ζήτημα του τρόπου εφαρμογής διεθνούς συμφωνίας στην Ένωση ανακύπτει μόνον όταν η οικεία συμφωνία αποτελεί μέρος της έννομης τάξης της Ένωσης. Μια διεθνής συμφωνία αποτελεί, κατ' αρχήν, μέρος της έννομης τάξης της Ένωσης, εφόσον η Ένωση είναι

συμβαλλόμενο μέρος της[21]. Αφής στιγμής αποτελεί μέρος της έννομης τάξης της Ένωσης, η διεθνής συμφωνία δεσμεύει τα θεσμικά όργανα της Ένωσης και τα κράτη μέλη[22], υπερισχύει δε του παράγωγου δικαίου της Ένωσης[23].

52. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος της Σύμβασης των Παρισίων. Όλα τα κράτη μέλη της Ένωσης είναι συμβαλλόμενα μέρη, αλλά το εν λόγω γεγονός δεν σημαίνει αφ' εαυτού ότι η Σύμβαση των Παρισίων αποτελεί μέρος της έννομης τάξης της Ένωσης και ότι δεσμεύει τα θεσμικά της όργανα.

53. Εντούτοις, η Ένωση είναι συμβαλλόμενο μέρος της Συμφωνίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου (στο εξής: Συμφωνία TRIPS)[24], η οποία αποτελεί μία από τις συμφωνίες του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (στο εξής: ΠΟΕ). Η ίδια η συμφωνία TRIPS δεν ρυθμίζει τα δικαιώματα προτεραιότητας. Αντ' αυτού, το άρθρο 2, παράγραφος 1, διαλαμβάνει τα εξής:

«Για τους σκοπούς των μερών II, III και IV της παρούσας συμφωνίας, τα μέλη εφαρμόζουν τα άρθρα 1 έως 12 και το άρθρο 19 της Σύμβασης των Παρισίων.»

54. Θα μπορούσε επομένως να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η Ένωση πρέπει να αναγνωρίσει δικαιώματα προτεραιότητας με τον ίδιο τρόπο με τον οποίο αυτά αναγνωρίζονται από τη Σύμβαση των Παρισίων[25]. Ως εκ τούτου, η Ένωση δεσμεύεται από το άρθρο 4 της Σύμβασης των Παρισίων, το οποίο είναι κρίσιμο για την υπό κρίση υπόθεση, μέσω των υποχρεώσεων που υπέχει από τη Συμφωνία TRIPS[26].

55. Ωστόσο, τούτο δεν απαντά στο ερώτημα αν διάδικος, όπως η KaiKai, δύναται να επικαλεστεί ενώπιον των δικαιοδοτικών οργάνων της Ένωσης το άρθρο 4 της Σύμβασης των Παρισίων είτε απευθείας είτε για τους σκοπούς της ερμηνείας του εφαρμοστέου δικαίου της Ένωσης.

[21] Τούτο αναγνωρίστηκε από το Δικαστήριο ήδη από το 1974. Βλ. απόφαση της 30ής Απριλίου 1974, Haegeman (181/73, EU:C:1974:41, σκέψεις 4 και 5).

[22] Άρθρο 216, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ.

[23] Βλ., για παράδειγμα, απόφαση της 3ης Ιουνίου 2008, Intertanko κ.λπ. (C-308/06, EU:C:2008:312, σκέψη 42).

[24] Υπεγράφη στο Μαρακές στις 15 Απριλίου 1994 και αποτελεί το παράρτημα 1Γ της Συμφωνίας για την ίδρυση του ΠΟΕ, εγκρίθηκε δε με την απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, σχετικά με την εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σύναψη των συμφωνιών που απέρρευσαν από τις πολυμερείς διαπραγματεύσεις του Γύρου της Ουρουγουάης (1986-1994), καθ' όσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της (ΕΕ 1994, L 336, σ. 1).

[25] Τούτο δεν ταυτίζεται με την υποχρέωση της Ένωσης να μην παρακωλύει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που ανέλαβαν τα κράτη μέλη δυνάμει της Σύμβασης των Παρισίων. Η υποχρέωση «μη παρακώλυσης» απορρέει από το άρθρο 2, παράγραφος 2, της Συμφωνίας TRIPS, το οποίο προβλέπει ότι καμία διάταξη της εν λόγω συμφωνίας δεν επιτρέπεται να έρχεται σε αντίθεση με τις υφιστάμενες υποχρεώσεις που τα συμβαλλόμενα μέρη ενδέχεται να έχουν αναλάβει έναντι αλλήλων βάσει της σύμβασης των Παρισίων. Το Δικαστήριο έκρινε ότι η εν λόγω υποχρέωση της Ένωσης δεν παρακωλύει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που τα κράτη μέλη υπέχουν από τη Σύμβαση της Ρώμης περί της προστασίας των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών φωνογραφημάτων και των οργανισμών ραδιοτηλεόρασης, στην οποία συμβαλλόμενα μέρη είναι τα κράτη μέλη, αλλά όχι η Ένωση. Κατά το Δικαστήριο, η εν λόγω υποχρέωση της Ένωσης απορρέει από το άρθρο 1, παράγραφος 1, της Συνθήκης του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας (ΠΟΔΙ) για τις ερμηνείες, τις εκτελέσεις και τα φωνογραφήματα, της οποίας συμβαλλόμενο μέρος είναι η Ένωση. Βλ. απόφαση της 15ης Μαρτίου 2012, SCF Consorzio Fonografici (C-135/10, EU:C:2012:140, σκέψη 50).

[26] Βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2012, Bericap Záródástechnikai (C-180/11, EU:C:2012:717, σκέψη 70). Αντίστοιχη άποψη εκφράστηκε και με τη σκέψη 15 της απόφασης του τμήματος προσφυγών στην υπό κρίση υπόθεση: «Όσον αφορά την Ένωση, η οποία ως διακυβερνητικός οργανισμός δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος της Σύμβασης των Παρισίων, αλλά είναι μέλος του ΠΟΕ, εφαρμόζεται mutatis mutandis το άρθρο 4 της Σύμβασης των Παρισίων, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 1, της Συμφωνίας TRIPS».

56. Το αν μια διάταξη νόμου έχει άμεσο αποτέλεσμα εξαρτάται όχι μόνον από τη σαφήνειά της, αλλά και από το πλαίσιο στο οποίο αυτή εντάσσεται. Συναφώς, στο πλαίσιο πάγιας νομολογίας, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι διάταξη οδηγίας, ακόμη και αν είναι αρκούντως ακριβής και ανεπιφύλακτη, δεν μπορεί να έχει άμεσο αποτέλεσμα για την επίλυση διαφοράς μεταξύ ιδιωτών [27].

57. Ομοίως, το άμεσο αποτέλεσμα διεθνούς συμφωνίας εξαρτάται όχι μόνο από τη σαφήνεια των διατάξεων που έχουν σκοπό να απονείμουν δικαιώματα σε ιδιώτες, αλλά και από τη φύση της επίμαχης συμφωνίας [28].

58. Κατ' αρχήν, οι Συνθήκες δεν αποκλείουν την αναγνώριση του άμεσου αποτελέσματος διεθνών συμφωνιών. Το Δικαστήριο έχει, για παράδειγμα, αναγνωρίσει το άμεσο αποτέλεσμα πολλών συμφωνιών σύνδεσης, είτε αυτές είχαν ως σκοπό να προετοιμάσουν ορισμένο κράτος για τη μελλοντική του ένταξη στην Ένωση [29] είτε όχι [30]. Το Δικαστήριο έχει επίσης αναγνωρίσει το άμεσο αποτέλεσμα άλλων διμερών συμφωνιών, όπως της Συμφωνίας «Ανοικτών Ουρανών» με τις Ηνωμένες Πολιτείες [31], καθώς και ορισμένων διατάξεων πολυμερών συμφωνιών, όπως οι Συμβάσεις της Γιαουντέ και της Λομέ [32] και το Πρωτόκολλο για την προστασία της Μεσογείου Θαλάσσης από τη ρύπανση από χερσαίες πηγές [33].

59. Αντιθέτως, ο βασικός λόγος για τον οποίο η νομολογία απέκλεισε, κατ' αρχήν, το άμεσο αποτέλεσμα των συμφωνιών του ΠΟΕ ήταν η φύση των εν λόγω συμφωνιών και όχι η ασαφής τους διατύπωση [34].

60. Περαιτέρω, υπό το πρίσμα της σχετικής με το σύστημα του ΠΟΕ νομολογίας, το Δικαστήριο έχει αποκλείσει, κατ' αρχήν, το άμεσο αποτέλεσμα της συμφωνίας TRIPS [35].

61. Δεδομένου ότι ορισμένες διατάξεις της Σύμβασης των Παρισίων έχουν καταστεί μέρος του δικαίου της Ένωσης και δεσμεύουν την Ένωση διαμέσου της συμφωνίας TRIPS, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι, κατ' αρχήν, ούτε οι εν λόγω διατάξεις δεν θα πρέπει να αναγνωριστούν ως έχουσες άμεσο αποτέλεσμα.

[27] Το Δικαστήριο καθιέρωσε την κατ' αρχήν έλλειψη οριζόντιου άμεσου αποτελέσματος με τις αποφάσεις της 26ης Φεβρουαρίου 1986, Marshall (152/84, EU:C:1986:84, σκέψη 48), και της 14ης Ιουλίου 1994, Faccini Dori (C-91/92, EU:C:1994:292, σκέψη 20), επιβεβαίωσε δε την ως άνω θέση σε πολλές μεταγενέστερες υποθέσεις. Βλ., για παράδειγμα, αποφάσεις της 24ης Ιανουαρίου 2012, Dominguez (C-282/10, EU:C:2012:33, σκέψη 37), και της 18ης Ιανουαρίου 2022, Thelen Technopark Berlin (C-261/20, EU:C:2022:33, σκέψη 32).

[28] Βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 8ης Μαρτίου 2011, Lesoochranárske zoskupenie (C-240/09, EU:C:2011:125, σκέψη 45).

[29] Για παράδειγμα, το Δικαστήριο αναγνώρισε το άμεσο αποτέλεσμα των διατάξεων των συμφωνιών σύνδεσης μεταξύ της Ένωσης και τρίτων χωρών που παρέχουν σε ιδιώτες δικαιώματα εγκατάστασης τα οποία μπορούν να επικαλεστούν ενώπιον δικαστηρίου. Βλ., συναφώς, αποφάσεις της 27ης Σεπτεμβρίου 2001, Gloszczuk (C-63/99, EU:C:2001:488, σκέψεις 30 έως 38), και της 20ής Νοεμβρίου 2001, Jany κ.λπ. (C-268/99, EU:C:2001:616, σκέψεις 26 και 28).

[30] Βλ., για παράδειγμα, αποφάσεις της 12ης Απριλίου 2005, Simutenkov (C-265/03, EU:C:2005:213, σκέψεις 20 έως 29) (σχετικά με διατάξεις της συμφωνίας εταιρικής σχέσης με τη Ρωσία), και της 24ης Νοεμβρίου 2016, SECIL (C-464/14, EU:C:2016:896, σκέψεις 99 έως 109 και 131 έως 137) (σχετικά με διατάξεις των συμφωνιών σύνδεσης με την Τυνησία και τον Λίβανο).

[31] Βλ. απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2011, Air Transport Association of America κ.λπ. (C-366/10, EU:C:2011:864, σκέψεις 79 έως 84). Με τις σκέψεις 73 έως 78 της ίδιας απόφασης, το Δικαστήριο αναγνώρισε ότι το Πρωτόκολλο του Κιότο για την κλιματική αλλαγή μπορεί μεν, κατ' αρχήν, να αναπτύσσει άμεσο αποτέλεσμα, πλην όμως δεν δέχθηκε το άμεσο αποτέλεσμα των κρίσιμων διατάξεων, διότι έκρινε ότι δεν ήταν ανεπιφύλακτες και αρκούντως ακριβείς.

[32] Βλ. απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 1995, Chiquita Italia (C-469/93, EU:C:1995:435, σκέψεις 34 και 35).

[33] Βλ. απόφαση της 15ης Ιουλίου 2004, Pêcheurs de l'étang de Berre (C-213/03, EU:C:2004:464, σκέψεις 39 έως 47).

[34] Ήδη με την απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 1972, International Fruit Company κ.λπ. (21/72 έως 24/72, EU:C:1972:115, σκέψεις 18 και 27), το Δικαστήριο έκρινε ότι, μολονότι η Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου [του 1994] (στο εξής: ΓΣΔΕ) δεσμεύει τα θεσμικά όργανα της Ένωσης, οι διατάξεις της δεν είναι ικανές, ως εκ της φύσεώς τους, να γεννούν δικαιώματα υπέρ των ιδιωτών. Με την απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 1999, Πορτογαλία κατά Συμβουλίου (C-149/96, EU:C:1999:574, σκέψη 47), το Δικαστήριο έκρινε ότι η ίδρυση του ΠΟΕ ουδόλως μετέβαλε τη φύση της ΓΣΔΕ ή άλλων συμφωνιών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΠΟΕ.

[35] Βλ., για παράδειγμα, αποφάσεις της 14ης Δεκεμβρίου 2000, Dior κ.λπ. (C-300/98 και C-392/98, EU:C:2000:688, σκέψη 44), της 25ης Οκτωβρίου 2007, Develey κατά ΓΕΕΑ (C-238/06 P, EU:C:2007:635, σκέψη 39), καθώς και της 15ης Μαρτίου 2012, SCF Consorzio Fonografici (C-135/10, EU:C:2012:140, σκέψη 46).

62. Η φύση των συμφωνιών του ΠΟΕ, την οποία είχε κατά νου το Δικαστήριο όταν έκρινε ότι στερούνται, κατ' αρχήν, άμεσου αποτελέσματος, είχε να κάνει με την ευελιξία και την αμοιβαιότητα των υποχρεώσεων που έχει αναλάβει η Ένωση έναντι άλλων συμβαλλομένων μερών. Το σύστημα του ΠΟΕ χαρακτηρίζεται από ευελιξία, υπό την έννοια ότι χωρεί παρέκκλιση από τις σχετικές διατάξεις, επιτρέπεται δε η εξεύρεση διαφορετικών λύσεων κατόπιν διαπραγματεύσεων για τη ρύθμιση των σχετικών διαφορών [36]. Η ευελιξία αυτή επιτρέπει στα πολιτικά όργανα της Ένωσης, όπως άλλωστε και στα λοιπά συμβαλλόμενα μέρη των συμφωνιών του ΠΟΕ, να επιλέγουν λύσεις που παρεκκλίνουν από τις επιταγές του ΠΟΕ. Προς διασφάλιση του ως άνω πολιτικού περιθωρίου ελιγμών, το Δικαστήριο έκρινε ότι δεν χωρεί εκ μέρους του έλεγχος της νομιμότητας της νομοθεσίας της Ένωσης σε σχέση με το δίκαιο του ΠΟΕ. Το Δικαστήριο δεν παρουσίασε την ως άνω κρίση του ως συνειδητή έκφραση αυτοπεριορισμού, σκοπούσα τον σεβασμό της κατανομής εξουσιών στο πλαίσιο του συστήματος του ΠΟΕ, αλλά αντ' αυτού χρησιμοποίησε τη νομική έννοια του άμεσου αποτελέσματος. Ωστόσο, κατά την άποψή μου, ο λόγος της, κατ' αρχήν, άρνησης αναγνώρισης άμεσου αποτελέσματος του δικαίου του ΠΟΕ δεν ήταν να στερηθούν οι ιδιώτες τη δυνατότητα επίκλησης διεθνών συμφωνιών ενώπιον δικαστηρίου, αλλά μάλλον να παρασχεθεί πολιτικό περιθώριο ελιγμών στα θεσμικά όργανα της Ένωσης [37].

63. Ωστόσο, το Δικαστήριο άσκησε την εξουσία δικαστικού ελέγχου της νομοθεσίας της Ένωσης υπό το πρίσμα του δικαίου του ΠΟΕ, όταν έκρινε ότι ο νομοθέτης της Ένωσης δεν είχε την πρόθεση να αξιοποιήσει την ευελιξία που επιτρέπει το σύστημα του ΠΟΕ σε πολιτικό επίπεδο. Στην περίπτωση αυτή, ο δικαστικός έλεγχος δεν υπονόμευε το αναγκαίο σε επίπεδο ΠΟΕ περιθώριο πολιτικής εκτιμήσεως [38].

64. Κατά συνέπεια, μπορεί κανείς να διακρίνει δύο διαφορετικές περιπτώσεις από τις οποίες εξαρτάται η δυνατότητα άμεσης εφαρμογής του δικαίου του ΠΟΕ. Η πρώτη περίπτωση, αντιπροσωπευτικό παράδειγμα της οποίας αποτελεί η υπόθεση Nakajima [39], είναι η περίπτωση κατά την οποία το Δικαστήριο εκτιμά ότι η επίμαχη νομοθεσία της Ένωσης εκδόθηκε με σκοπό την εφαρμογή δέσμευσης αναληφθείσας στο πλαίσιο του ΠΟΕ. Η φράση «με σκοπό την εφαρμογή» δεν αναφέρεται μόνο στην περίπτωση κατά την οποία απαιτείται η λήψη περαιτέρω μέτρων για την εφαρμογή ορισμένης υποχρέωσης στο πλαίσιο του ΠΟΕ, αλλά καταλαμβάνει και περιπτώσεις στις οποίες ο νομοθέτης της Ένωσης αποφάσισε να εναρμονίσει την (υφιστάμενη ή νέα) νομοθεσία του με τις αναληφθείσες στο πλαίσιο του ΠΟΕ δεσμεύσεις. Η δεύτερη περίπτωση, αντιπροσωπευτικό παράδειγμα της οποίας είναι η υπόθεση Rusal Armenal [40], είναι η περίπτωση κατά την οποία το Δικαστήριο εκτιμά ότι ο νομοθέτης της Ένωσης ήθελε ενδεχομένως να θεσπίσει ειδική λύση σε επίπεδο Ένωσης, παρά τις υποχρεώσεις της Ένωσης στο πλαίσιο του ΠΟΕ. Αυτό δεν σημαίνει ότι η λύση σε επίπεδο Ένωσης δεν συνάδει με το δίκαιο του ΠΟΕ, αλλά μόνον ότι θεσπίσθηκε χωρίς να προηγηθεί προσπάθεια προσαρμογής της στις υφιστάμενες στο πλαίσιο του ΠΟΕ υποχρεώσεις.

[36] Βλ., για παράδειγμα, όσον αφορά τη ΓΣΔΕ, αποφάσεις της 12ης Δεκεμβρίου 1972, International Fruit Company κ.λπ. (21/72 έως 24/72, EU:C:1972:115, σκέψη 21), και της 5ης Οκτωβρίου 1994, Γερμανία κατά Συμβουλίου (C-280/93, EU:C:1994:367, σκέψεις 106 έως 109). Όσον αφορά γενικότερα τις συμφωνίες του ΠΟΕ, βλ. απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 1999, Πορτογαλία κατά Συμβουλίου (C-149/96, EU:C:1999:574, σκέψεις 36 έως 42).

[37] Βλ. προτάσεις μου στην υπόθεση Changmao Biochemical Engineering κατά Επιτροπής (C-123/21 P, EU:C:2022:890, σημεία 37 έως 43, 56 και 57). Επί της εν λόγω υποθέσεως δεν έχει ακόμη εκδοθεί η απόφαση του Δικαστηρίου.

[38] Πρβλ. προτάσεις μου στην υπόθεση Changmao Biochemical Engineering κατά Επιτροπής (C-123/21 P, EU:C:2022:890, σημεία 46, 59 και 60).

[39] Βλ. απόφαση της 7ης Μαΐου 1991, Nakajima κατά Συμβουλίου (C-69/89, EU:C:1991:186· στο εξής: υπόθεση Nakajima). Βλ., επίσης, απόφαση της 22ας Ιουνίου 1989, Fediol κατά Επιτροπής (70/87, EU:C:1989:254).

[40] Βλ. απόφαση της 16ης Ιουλίου 2015, Επιτροπή κατά Rusal Armenal (C-21/14 P, EU:C:2015:494· στο εξής: υπόθεση Rusal Armenal).

65. Οι δύο αυτές περιπτώσεις είναι αλληλοαποκλειόμενες. Με άλλα λόγια, όπως έχω ήδη αναφέρει σε άλλη περίπτωση [41], έχει εφαρμογή είτε η απόφαση Nakajima είτε η απόφαση Rusal Armenal.

66. Στην υπό κρίση υπόθεση, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι από το άρθρο 41, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002 δεν μπορεί να συναχθεί ότι σκοπός του νομοθέτη της Ένωσης ήταν να καταστήσει το άρθρο 4 της Σύμβασης των Παρισίων πρότυπο της Ένωσης ως προς τις προθεσμίες προτεραιότητας τις οποίες μπορεί κανείς να επικαλεστεί σε σχέση με αίτηση κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος [42]. Αντιθέτως, η Ένωση θέσπισε δική της λύση: κατά την κατάθεση αίτησης κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος, μπορεί κανείς να επικαλεστεί δικαίωμα προτεραιότητας βάσει προγενέστερης αίτησης σχεδίου ή υποδείγματος ή υποδείγματος χρησιμότητας εντός προθεσμίας έξι μηνών. Επομένως, όπως υποστηρίζει το EUIPO, ο νομοθέτης της Ένωσης απέκλεισε σκόπιμα κάθε άλλο είδος προγενέστερης αίτησης, συμπεριλαμβανομένης της αίτησης για δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. Κατά την άποψή του, η λύση αυτή είναι σύμφωνη με τη Σύμβαση των Παρισίων, αλλά ακόμη και αν δεν ήταν, τούτο δεν θα είχε καμία σημασία, καθώς εκφράζει τη σαφή βούληση του νομοθέτη της Ένωσης, την οποία το Δικαστήριο θα παραγνώριζε αν εφάρμοζε διαφορετική λύση. Με άλλα λόγια, πρόκειται εν προκειμένω για περίπτωση αντίστοιχη με εκείνη της υπόθεσης Rusal Armenal και όχι της υπόθεσης Nakajima. Επομένως, δεν συντρέχει κανένας λόγος που να συνηγορεί υπέρ της αναγνώρισης άμεσου αποτελέσματος της Σύμβασης των Παρισίων.

67. Η θέση αυτή δεν με βρίσκει σύμφωνη. Το άρθρο 41, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002 θα πρέπει να ερμηνευθεί ως έκφραση της πρόθεσης του νομοθέτη της Ένωσης να το εναρμονίσει με το άρθρο 4 της Σύμβασης των Παρισίων. Κατ' αρχάς, το γράμμα του άρθρου 41 του κανονισμού 6/2002 ταυτίζεται, κατ' ουσίαν, με εκείνο του άρθρου 4 της Σύμβασης των Παρισίων, κάτι το οποίο έχει αναγνωρίσει το Δικαστήριο [43]. Αυτό υποδηλώνει την πρόθεση του νομοθέτη για εναρμόνιση του κανονισμού 6/2002 με την ως άνω διεθνή συμφωνία [44]. Δεύτερον, η συμπερίληψη του υποδείγματος χρησιμότητας, μαζί με το σχέδιο ή υπόδειγμα, φαίνεται να εκφράζει την πρόθεση του νομοθέτη της Ένωσης να θέσει σε εφαρμογή το άρθρο 4, τμήμα Ε, παράγραφος 1, της Σύμβασης των Παρισίων. Τούτο φαίνεται να προκύπτει και από τις προπαρασκευαστικές εργασίες που οδήγησαν στη θέσπιση του κανονισμού 6/2002, στο πλαίσιο των οποίων η Επιτροπή τροποποίησε την αρχική της πρόταση με σκοπό την προσαρμογή της στο άρθρο 4, τμήμα Ε, παράγραφος 1, της Σύμβασης των Παρισίων [45].

68. Λαμβάνοντας υπόψη τα προεκτεθέντα, είμαι της γνώμης ότι, υπό τις περιστάσεις της παρούσας υπόθεσης, η Σύμβαση των Παρισίων, που εισήχθη στο δίκαιο της Ένωσης μέσω της συμφωνίας TRIPS, δεν εμποδίζεται ως εκ της φύσεώς της να αναπτύξει άμεσο αποτέλεσμα. Με το άρθρο 41, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002, ο νομοθέτης της Ένωσης σκοπούσε την εναρμόνιση του δικαίου σχεδίων και υποδειγμάτων της Ένωσης με τη Σύμβαση των Παρισίων

[41] Βλ. προτάσεις μου στην υπόθεση Changmao Biochemical Engineering κατά Επιτροπής (C-123/21 P, EU:C:2022:890, σημείο 64).

[42] Συναφώς, η Επιτροπή προβαίνει σε σύγκριση με το άρθρο 25, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', του κανονισμού 6/2002, το οποίο παραπέμπει ρητά στο άρθρο 6 τρις [6β] της Σύμβασης των Παρισίων, υποδηλώνοντας με τον τρόπο αυτό την πρόθεση εφαρμογής της εν λόγω διάταξης της Σύμβασης.

[43] Βλ. απόφαση της 5ης Ιουλίου 2018, Mast-Jägermeister κατά EUIPO (C-217/17 P, EU:C:2018:534, σκέψη 56).

[44] Βλ., συναφώς, απόφαση της 20ής Ιανουαρίου 2022, Επιτροπή κατά Hubei Xinyegang Special Tube (C-891/19 P, EU:C:2022:38, σκέψεις 30 και 34), με την οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι βάσει της πανομοιότυπης διατύπωσης διατάξεων του δικαίου της Ένωσης με εκείνες διεθνούς συμφωνίας συνάγεται το συμπέρασμα ότι ο νομοθέτης της Ένωσης σκοπούσε την εφαρμογή των τελευταίων.

[45] Βλ. τροποποιημένη πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα [υποβληθείσα από την Επιτροπή], COM(2000) 660 τελικό, 20 Οκτωβρίου 2000, αιτιολογική έκθεση, τίτλος IV, τμήμα 2: Προτεραιότητα («Η νέα παράγραφος 1α του άρθρου 43 διασφαλίζει τη συμβατότητα του κανονισμού για τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα με το άρθρο 4, τμήμα Ε, της Σύμβασης των Παρισίων»).

όσον αφορά την ύπαρξη και τη διάρκεια των δικαιωμάτων προτεραιότητας. Η υπό κρίση υπόθεση είναι, επομένως, συγκρίσιμη με την περίπτωση της υπόθεσης Nakajima και όχι με εκείνη της υπόθεσης Rusal Armenal.

69. Περαιτέρω, δεν συμφωνώ ούτε με τα επιχειρήματα που προβάλλουν το EUIPO και η Επιτροπή σχετικά με το ότι τυχόν άμεσο αποτέλεσμα της Σύμβασης των Παρισίων προσκρούει στο άρθρο 25, παράγραφος 1, αυτής. Η διάταξη αυτή, με τίτλο «Εφαρμογή της Συμβάσεως σε εθνικό επίπεδο», διαλαμβάνει τα εξής: «Πάσα χώρα μέλος της παρούσης Συμβάσεως, αναλαμβάνει την υποχρέωσιν, συμφώνως προς το Καταστατικόν, να εφαρμόση τα κατάλληλα μέτρα προς εξασφάλισιν της εφαρμογής της παρούσης Συμβάσεως». Εξ όσων αντιλαμβάνομαι, η εν λόγω διάταξη επιτάσσει απλώς να προβούν τα συμβαλλόμενα μέρη στις απαραίτητες βάσει του Συντάγματός τους ενέργειες. Στην περίπτωση χωρών στις οποίες η σχέση της εθνικής έννομης τάξης με το διεθνές δίκαιο είναι, κατά συνταγματική επιταγή, κατά κύριο λόγο δυαδική, τούτο μπορεί να συνεπάγεται την ανάγκη μετατροπής της Σύμβασης των Παρισίων σε πράξη του εθνικού δικαίου, προκειμένου η εν λόγω Σύμβαση να μπορέσει να τεθεί σε ισχύ. Ωστόσο, όπως ήδη διευκρίνισα, οι Συνθήκες δεν αποκλείουν, κατ' αρχήν, το άμεσο αποτέλεσμα των διεθνών συμφωνιών που δεσμεύουν την Ένωση. Καίτοι ορισμένες διατάξεις της Σύμβασης των Παρισίων ενδέχεται πράγματι να απαιτούν τη λήψη πρόσθετων μέτρων από τον νομοθέτη της Ένωσης, εντούτοις οι διατάξεις οι οποίες μπορούν να εφαρμοστούν χωρίς πρόσθετα μέτρα μπορούν να έχουν άμεσο αποτέλεσμα. Συνεπώς, δεδομένου ότι ο νομοθέτης της ΕΕ δεν είχε την πρόθεση να αξιοποιήσει την ευελιξία που χαρακτηρίζει τη συμφωνία TRIPS, αλλά επέλεξε να εναρμονίσει τη σχετική με τα δικαιώματα προτεραιότητας νομοθεσία της Ένωσης με τις λύσεις που παρέχει η Σύμβαση των Παρισίων, το άμεσο αποτέλεσμα των εν λόγω κανόνων της Σύμβασης των Παρισίων εξαρτάται από το κατά πόσον πληρούν τα συνήθη κριτήρια που απαιτούν οι κανόνες αυτοί να είναι αρκούντως ακριβείς και ανεπιφύλακτοι. Θα αναφερθώ στην ερμηνεία των σχετικών κανόνων της Σύμβασης των Παρισίων στα σημεία 94 έως 140 των παρουσών προτάσεων.

70. Στο σημείο αυτό, είναι απαραίτητο να εξεταστεί ένα άλλο ζήτημα. Η KaiKai ισχυρίζεται ότι, καθόσον κάλυψε το νομοθετικό κενό, το Γενικό Δικαστήριο δεν προσέδωσε στη Σύμβαση των Παρισίων άμεσο αποτέλεσμα, αλλά ερμηνευτικό αποτέλεσμα. Συναφώς, συντάσσομαι με την KaiKai. Ως εκ τούτου, ο ισχυρισμός του EUIPO ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο καθόσον προσέδωσε άμεσο αποτέλεσμα στην (εσφαλμένως ερμηνευθείσα) Σύμβαση των Παρισίων πρέπει να απορριφθεί, όχι επειδή η Σύμβαση αυτή στερείται άμεσου αποτελέσματος στην υπό κρίση υπόθεση, αλλά επειδή το Γενικό Δικαστήριο δεν την εφάρμοσε απευθείας, αλλά τη χρησιμοποίησε για ερμηνευτικούς σκοπούς.

71. Μολονότι το EUIPO απορρίπτει το ενδεχόμενο άμεσου αποτελέσματος της Σύμβασης των Παρισίων, δεν αντιτίθεται στο ενδεχόμενο ερμηνευτικό της αποτέλεσμα. Τούτο οδηγεί στο ακόλουθο ερώτημα.

72. Εάν, πράγματι, όπως ισχυρίζονται το EUIPO και η Επιτροπή, πρόκειται εν προκειμένω για περίπτωση όπως εκείνη της υπόθεσης Rusal Armenal και δεν πρέπει να αναγνωριστεί άμεσο αποτέλεσμα στη Σύμβαση των Παρισίων, προκειμένου να διαφυλαχθεί το πολιτικό περιθώριο ελιγμών που καταλείπει στα θεσμικά όργανα της Ένωσης η Συμφωνία TRIPS, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας παρέκκλισης από τις απαιτήσεις της Σύμβασης των Παρισίων κατά τη ρύθμιση των κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων, γιατί, επομένως, να πρέπει το Δικαστήριο να προσπαθήσει να ερμηνεύσει τη σχετική νομοθεσία της Ένωσης κατά τρόπο σύμφωνο με τη Σύμβαση των Παρισίων;

73. Όπως υπενθύμισα εξ αρχής (βλ. σημείο 46 των παρουσών προτάσεων), η εκ μέρους του Δικαστηρίου επιτυχής ερμηνεία της νομοθεσίας της Ένωσης κατά τρόπο σύμφωνο με ορισμένη διεθνή συμφωνία οδηγεί στο ίδιο αποτέλεσμα με εκείνο που προκύπτει εάν στην εν λόγω συμφωνία αναγνωρισθεί άμεσο αποτέλεσμα. Αφής στιγμής το Δικαστήριο αρνήθηκε να αναγνωρίσει άμεσο αποτέλεσμα με σκοπό να διαφυλάξει το πολιτικό περιθώριο ελιγμών των θεσμικών οργάνων της Ένωσης να παρεκκλίνουν από διεθνή υποχρέωση, οι ίδιοι λόγοι θα πρέπει να το οδηγήσουν να μην προβεί σε σύμφωνη ερμηνεία.

74. Η υποχρέωση σύμφωνης ερμηνείας η οποία επιβάλλεται στα εθνικά δικαστήρια έγκειται στη γενικού χαρακτήρα υποχρέωση να πράττουν ό,τι είναι δυνατό προκειμένου, μέσω της ερμηνείας του εθνικού δικαίου, να επιτευχθεί το αποτέλεσμα που επιδιώκει το δίκαιο της Ένωσης [46]. Η αρχή της σύμφωνης ερμηνείας καταλαμβάνει όχι μόνον την ερμηνεία των εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται για την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης (συνήθως μιας οδηγίας) στην εσωτερική έννομη τάξη, αλλά και κάθε άλλης εθνικής διάταξης, συμπεριλαμβανομένων των προϋφιστάμενων ρυθμίσεων [47].

75. Τούτο σημαίνει ότι, εφαρμοζόμενη αντίστοιχα στη σχέση μεταξύ της νομοθεσίας της Ένωσης και των διεθνών συμφωνιών, η υποχρέωση σύμφωνης ερμηνείας θα ισχύει για το σύνολο της νομοθεσίας της Ένωσης, είτε πρόκειται για ρύθμιση που έχει θεσπιστεί ειδικώς με σκοπό την εκπλήρωση διεθνούς δεσμεύσεως είτε όχι. Με άλλα λόγια, τα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης θα υποχρεούνται σε σύμφωνη με διεθνή συμφωνία ερμηνεία της νομοθεσίας της Ένωσης όχι μόνο σε περίπτωση αντίστοιχη με εκείνη της υπόθεσης Nakajima, αλλά και σε περίπτωση αντίστοιχη με εκείνη της υπόθεσης Rusal Armenal. Τυχόν επιβολή στα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης της κατά τα ανωτέρω υποχρέωσης να πράττουν ό,τι είναι δυνατόν προκειμένου να προσδίδουν στη νομοθεσία της Ένωσης την ίδια έννοια με εκείνη που επιτάσσει ορισμένη διεθνής συμφωνία παρά τον κατ' αρχήν αποκλεισμό του άμεσου αποτελέσματος, θα ήταν αντίθετη προς τον σκοπό του εν λόγω αποκλεισμού.

76. Όσον αφορά την υπό κρίση υπόθεση, τα παραπάνω σημαίνουν ότι εάν ο λόγος αποκλεισμού του άμεσου αποτελέσματος της Σύμβασης των Παρισίων είναι να δοθεί στον νομοθέτη της Ένωσης η δυνατότητα να αποκλείσει τη λειτουργία προγενέστερης αίτησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας ως βάσης για τη διεκδίκηση δικαιωμάτων προτεραιότητας για μεταγενέστερο κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα, τότε δεν είναι ιδιαίτερα λογικό να εμμένει κανείς στη θέση ότι το Δικαστήριο πρέπει, μολαταύτα, να ερμηνεύσει τον κανονισμό 6/2002 κατά τρόπο ώστε να επιτευχθεί το ως άνω αποτέλεσμα.

77. Επομένως, αν το Δικαστήριο δεν συμφωνήσει με την εκτίμησή μου ότι η Σύμβαση των Παρισίων δύναται να έχει άμεσο αποτέλεσμα στην υπό κρίση υπόθεση, διότι ο νομοθέτης της Ένωσης δεν είχε την πρόθεση να εναρμονίσει τον κανονισμό 6/2002 με την εν λόγω Σύμβαση, αλλά αντιθέτως θέσπισε ειδική λύση σε επίπεδο Ένωσης (η οποία μπορεί να είναι σύμφωνη με τη Σύμβαση των Παρισίων ή και όχι), θα πρέπει να αποφανθεί ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο απλώς και μόνον καθόσον επιχείρησε να προβεί σε σύμφωνη ερμηνεία. Κατά την άποψή μου, τόσο το άμεσο αποτέλεσμα όσο και η υποχρέωση σύμφωνης ερμηνείας αποκλείονται σε περίπτωση αντίστοιχη με εκείνη της υπόθεσης Rusal Armenal. Η αναζήτηση κενού στη νομοθεσία της Ένωσης προκειμένου τούτο να καλυφθεί με λύση σύμφωνη με τη

[46] Βλ., για παράδειγμα, αποφάσεις της 5ης Οκτωβρίου 2004, Pfeiffer κ.λπ. (C-397/01 έως C-403/01, EU:C:2004:584, σκέψη 119), της 24ης Ιανουαρίου 2012, Dominguez (C-282/10, EU:C:2012:33, σκέψη 27), καθώς και της 6ης Νοεμβρίου 2018, Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften (C-684/16, EU:C:2018:874, σκέψη 59).

[47] Βλ., για παράδειγμα, αποφάσεις της 13ης Νοεμβρίου 1990, Marleasing (C-106/89, EU:C:1990:395, σκέψη 8), και της 10ης Μαρτίου 2011, Deutsche Lufthansa (C-109/09, EU:C:2011:129, σκέψη 52).

Σύμβαση των Παρισίων θα πρέπει, στην περίπτωση αυτή, να αποκλειστεί. Όπως θα καταδείξω στην επόμενη ενότητα, η σύμφωνη ερμηνεία αποτελεί ειδική μέθοδο ερμηνείας, η οποία απαιτεί την επίδειξη δημιουργικότητας προκειμένου να επιτευχθεί το επιδιωκόμενο από τον κανόνα-στόχο αποτέλεσμα (εν προκειμένω, από το άρθρο 4 της Σύμβασης των Παρισίων). Θα πρέπει, επομένως, να χρησιμοποιείται μόνο σε περιπτώσεις αντίστοιχες με εκείνη της υπόθεσης Nakajima.

78. Αυτό με οδηγεί στην επόμενη αιτίαση του EUIPO, ήτοι ότι το Γενικό Δικαστήριο υπερέβη τα όρια της σύμφωνης ερμηνείας.

2. Όρια της υποχρέωσης σύμφωνης ερμηνείας

79. Το EUIPO ισχυρίζεται ότι το Γενικό Δικαστήριο ερμήνευσε contra legem το άρθρο 41, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002. Εισήγαγε τους όρους «δίπλωμα ευρεσιτεχνίας» και «δώδεκα μήνες» στο γράμμα της εν λόγω διάταξης, το οποίο είναι, ωστόσο, σαφές και καταλαμβάνει μόνο σχέδια και υποδείγματα καθώς και υποδείγματα χρησιμότητας, και εξάμηνη προθεσμία προτεραιότητας.

80. Η KaiKai αμφισβητεί τον εξαντλητικό χαρακτήρα του άρθρο 41, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002. Κατά την άποψή της, το Γενικό Δικαστήριο ορθώς έκρινε ότι υφίσταται κενό που πρέπει να καλυφθεί και ότι η εν λόγω διάταξη δεν περιέχει ειδικούς κανόνες σχετικά με τη διάρκεια της προθεσμίας προτεραιότητας που βασίζεται σε αίτηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Στο πλαίσιο αυτό, η KaiKai τόνισε, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι δεν τίθεται, εν προκειμένω, ζήτημα contra legem ερμηνείας· το γράμμα του άρθρου 41, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002 δεν αποκλείει τη χρήση άλλων ειδών δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας ως βάσης για το δικαίωμα προτεραιότητας.

81. Στο εθνικό πλαίσιο, το Δικαστήριο δέχθηκε, για πρώτη φορά με την απόφαση στην υπόθεση Pupino [48], ότι η υποχρέωση των εθνικών δικαστηρίων να εξευρίσκουν λύσεις σύμφωνες με το δίκαιο της Ένωσης υπόκειται στο όριο της contra legem ερμηνείας. Το Δικαστήριο δεν έχει ακόμη αποσαφηνίσει την έννοια του εν λόγω ορίου. Ωστόσο, το EUIPO φαίνεται να το αντιλαμβάνεται υπό την έννοια ότι τα δικαστήρια δεν μπορούν να αποφαίνονται κατά τρόπο που προσκρούει στο σαφές και αδιαμφισβήτητο γράμμα ορισμένης διάταξης [49].

82. Υπό το πρίσμα αυτό, το EUIPO ισχυρίζεται ότι ο νομοθέτης της Ένωσης ρύθμισε εξαντλητικώς και σαφώς τις περιπτώσεις στις οποίες χωρεί διεκδίκηση δικαιώματος προτεραιότητας ως προς τη μεταγενέστερη αίτηση κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος· οι αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας δεν συγκαταλέγονται μεταξύ των εν λόγω περιπτώσεων [50]. Δεν υφίσταται νομοθετικό κενό στην εν λόγω ρύθμιση. Στο μέτρο που διαπίστωσε την ύπαρξη τέτοιου νομοθετικού κενού, το Γενικό Δικαστήριο ερμήνευσε contra legem το άρθρο 41, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002.

[48] Βλ. απόφαση της 16ης Ιουνίου 2005 (C-105/03, EU:C:2005:386, σκέψη 47). Βλ. επίσης, για παράδειγμα, αποφάσεις της 1ης Αυγούστου 2022, Sea Watch (C-14/21 και C-15/21, EU:C:2022:604, σκέψη 84), και της 27ης Απριλίου 2023, M.D. (Απαγόρευση εισόδου στην Ουγγαρία) (C-528/21, EU:C:2023:341, σκέψη 99).

[49] Συναφώς, το EUIPO επικαλείται τις αποφάσεις της 8ης Δεκεμβρίου 2005, ΕΚΤ κατά Γερμανίας (C-220/03, EU:C:2005:748, σκέψη 31), και της 28ης Φεβρουαρίου 2008, Carboni e derivati (C-263/06, EU:C:2008:128, σκέψη 48).

[50] Η θέση αυτή εκφράζεται επίσης στο σημείο 6.2.1.1 των κατευθυντήριων γραμμών του EUIPO για την εξέταση όσον αφορά τα καταχωρισμένα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα, της 31ης Μαρτίου 2023 (στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές του EUIPO), καθώς και στην έκδοση της 1ης Οκτωβρίου 2018 η οποία είναι κρίσιμη εν προκειμένω: «Οι διεκδικήσεις προτεραιότητας που βασίζονται σε προγενέστερη αίτηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας κατά κανόνα θα απορρίπτονται […]».

83. Το αν η διαπίστωση τέτοιοι κενού γίνεται contra legem εξαρτάται, κατά τη γνώμη μου, από το ερμηνευτικό πλαίσιο εντός του οποίου κινείται ένα δικαστήριο. Εάν η Σύμβαση των Παρισίων, που δεσμεύει την Ένωση μέσω της Συμφωνίας TRIPS, δεν υπήρχε ή δεν ασκούσε επιρροή[51], το Γενικό Δικαστήριο δεν θα είχε απολύτως κανένα λόγο να θεωρήσει ότι περιείχε νομοθετικό κενό. Ωστόσο, η διαπίστωση νομοθετικού κενού θα μπορούσε να αποτελεί λύση στο πλαίσιο σύμφωνης με τη Σύμβαση των Παρισίων ερμηνείας. Η σύμφωνη ερμηνεία είναι ερμηνεία που αποσκοπεί όχι μόνο στην επιλογή του νοήματος ορισμένης διάταξης, αλλά και στην εξεύρεση ειδικής λύσης που να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του κανόνα-στόχου.

84. Στηριζόμενο στο γράμμα του άρθρου 41, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002, το EUIPO ισχυρίζεται ότι οι αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας αποκλείονται σαφώς και αδιαμφισβήτητα ως βάση επί της οποίας μπορεί να θεμελιωθεί νομίμως δικαίωμα προτεραιότητας δυνάμει της εν λόγω διάταξης. Είναι τα πράγματα όντως έτσι; Στην πραγματικότητα, όπως υποστηρίζει η KaiKai, ουδεμία διάταξη του κανονισμού 6/2002 αποκλείει ρητά την αίτηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Όπως ακριβώς η ομορφιά, έτσι και το επίπεδο σαφήνειας είναι υποκειμενικό –εν προκειμένω, με βάση την κρίση του ερμηνευτή.

85. Πράγματι, το άρθρο 41, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002 καταλαμβάνει ρητά μόνο δύο είδη προγενέστερων αιτήσεων –αιτήσεις για σχέδιο ή υπόδειγμα και αιτήσεις για υπόδειγμα χρησιμότητας. Ερμηνεύοντάς το αυτοτελώς, θα μπορούσε κανείς να θεωρήσει ότι ο νομοθέτης της Ένωσης «ξέχασε» να ρυθμίσει τις προγενέστερες αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας.

86. Εντούτοις, αν ο κανονισμός 6/2002 τοποθετηθεί στο πλαίσιο των δεσμεύσεων της Ένωσης δυνάμει της Σύμβασης των Παρισίων, όπως ισχύουν μέσω της συμφωνίας TRIPS, και αν η εν λόγω Σύμβαση εκληφθεί ως επιτάσσουσα τη δυνατότητα θεμελίωσης δικαιώματος προτεραιότητας όσον αφορά αίτηση σχεδίου ή υποδείγματος βάσει προγενέστερης αιτήσεως διπλώματος ευρεσιτεχνίας, η ερμηνεία αλλάζει. Σε ένα τέτοιο πλαίσιο, η απουσία οποιασδήποτε αναφοράς στα διπλώματα ευρεσιτεχνίας φαίνεται να αποτελεί παράλειψη του νομοθέτη της Ένωσης. Στο πλαίσιο της σύμφωνης ερμηνείας, το εκάστοτε δικαιοδοτικό όργανο καλείται να διορθώσει ενδεχόμενες παραλείψεις του νομοθέτη. Κατά συνέπεια, το Γενικό Δικαστήριο δεν πρέπει να εμποδίζεται να διαπιστώσει νομοθετικό κενό βάσει της προβαλλόμενης επιταγής της Σύμβασης των Παρισίων περί συνδυασμού προγενέστερου διπλώματος ευρεσιτεχνίας και μεταγενέστερου σχεδίου ή υποδείγματος. Η διαπίστωση κενών είναι, κατά τη γνώμη μου, τεχνική αποδεκτή στο πλαίσιο της σύμφωνης ερμηνείας.

87. Αυτό, τουλάχιστον, φαίνεται να συμβαίνει όσον αφορά τα εσωτερικά ζητήματα της σύμφωνης με το δίκαιο της Ένωσης ερμηνείας του εθνικού δικαίου. Όπως διευκρίνισα ήδη (βλ. σημείο 74 των παρουσών προτάσεων), η υποχρέωση των εθνικών δικαστηρίων περί σύμφωνης ερμηνείας όσον αφορά τέτοια εσωτερικά ζητήματα είναι εκτεταμένη. Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο ήταν διστακτικό ως προς το να δεχθεί τη θέση ορισμένων εθνικών δικαστηρίων ότι τυχόν διαφορετική ερμηνεία του εθνικού δικαίου θα ήταν contra legem. Το Δικαστήριο έχει ζητήσει από τους εθνικούς δικαστές να επιδείξουν μεγαλύτερη δημιουργικότητα από ό,τι στην εθνική τους

[51] Κατά τη γνώμη μου, η Σύμβαση των Παρισίων δεν ασκεί επιρροή όσον αφορά την ερμηνεία, εφόσον συντρέχει λόγος αποκλεισμού του άμεσου αποτελέσματός της.

πρακτική προκειμένου να επιτευχθεί το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα [52], ακόμη και να αποκλίνουν, μάλιστα, από την πάγια νομολογία τους περί ερμηνείας του επίμαχου κανόνα του εσωτερικού δικαίου [53]. Η απαιτούμενη δημιουργικότητα περιλαμβάνει τη διαπίστωση ύπαρξης κενών [54].

88. Θα πρέπει όμως, άραγε, τα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης να επιδεικνύουν το ίδιο επίπεδο δημιουργικότητας όταν καλούνται να ερμηνεύσουν τη νομοθεσία της Ένωσης κατά τρόπο σύμφωνο με τις διεθνείς δεσμεύσεις της Ένωσης;

89. Το Δικαστήριο έχει αιτιολογήσει την υποχρέωση σύμφωνης ερμηνείας όσον αφορά εσωτερικά ζητήματα ως ακολούθως. Τα εθνικά δικαστήρια, ως τμήμα των κρατών μελών, δεσμεύονται από την υποχρέωση πίστης η οποία διατυπώνεται πλέον στο άρθρο 4, παράγραφος 3, της ΣΕΕ και καλείται αρχή της ειλικρινούς συνεργασίας [55]. Συνεπώς, τα εθνικά δικαστήρια υποχρεούνται, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, ήτοι της ερμηνείας του δικαίου, να επιτυγχάνουν τα αποτελέσματα που επιτάσσει το δίκαιο της Ένωσης. Επιπλέον, λόγω της ως άνω υποχρέωσης πίστης, θα πρέπει να τεκμαίρεται ότι τα κράτη μέλη, όταν ενεργούν υπό τη νομοθετική τους ιδιότητα, δεν έχουν πρόθεση να παραβιάσουν το δίκαιο της Ένωσης. Από αυτό μπορεί κανείς να συμπεράνει ότι, εκτός αν άλλως ρητώς ορίζεται, η εθνική νομοθεσία στο σύνολό της, ήτοι τόσο οι προγενέστερες όσο και οι μεταγενέστερες του δικαίου της Ένωσης διατάξεις, είναι σύμφωνη με το δίκαιο της Ένωσης [56]. Ως προς τα εθνικά δικαστήρια, τούτο σημαίνει ότι δεν παραγνωρίζουν τη βούληση του νομοθέτη όταν ερμηνεύουν το εθνικό δίκαιο κατά τρόπο σύμφωνο με το δίκαιο της Ένωσης.

90. Ακόμη και αν σύμφωνα με το άρθρο 216, παράγραφος 2, της ΣΛΕΕ ή τη διεθνή αρχή pacta sunt servanda, η Ένωση δεσμεύεται από τις διεθνείς υποχρεώσεις της, εντούτοις η εν λόγω δέσμευση δεν θεμελιώνεται στην ως άνω, συνταγματικού χαρακτήρα, υποχρέωση πίστης [57], την οποία υπέχουν τα κράτη μέλη δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 3, της ΣΕΕ. Τυχόν τεκμήριο ότι ο νομοθέτης της Ένωσης δεν είχε την πρόθεση να παραβιάσει τις διεθνείς υποχρεώσεις της Ένωσης δεν μπορεί να είναι τόσο ισχυρό όσο το ίδιο τεκμήριο στην περίπτωση εσωτερικών ζητημάτων.

91. Αυτό μπορεί να δικαιολογήσει την άποψη ότι η υποχρέωση σύμφωνης με τις διεθνείς συμφωνίες ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης δεν είναι τόσο εκτεταμένη. Υπό αυτό το πρίσμα, η διαπίστωση κενών ως μέθοδος σύμφωνης με τις διεθνείς συμφωνίες ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης θα μπορούσε ίσως ευχερέστερα να χαρακτηριστεί ως contra legem ερμηνεία, ελλείψει σαφών αποδείξεων της πρόθεσης του νομοθέτη της Ένωσης να τηρήσει τις διεθνείς δεσμεύσεις της Ένωσης. Εν πάση περιπτώσει, το όριο της σύμφωνης ερμηνείας, το οποίο συνίσταται στην contra legem ερμηνεία, αποτελεί το ίδιο αντικείμενο ερμηνείας σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση.

[52] Για ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα, βλ. απόφαση της 24ης Ιανουαρίου 2012, Dominguez (C-282/10, EU:C:2012:33, σκέψεις 25 έως 31).

[53] Βλ., για παράδειγμα, αποφάσεις της 17ης Απριλίου 2018, Egenberger (C-414/16, EU:C:2018:257, σκέψη 72), και της 5ης Σεπτεμβρίου 2019, Pohotovosť (C-331/18, EU:C:2019:665, σκέψη 56).

[54] Αυτή είναι η μόνη δυνατή, κατά την άποψή μου, εξήγηση στην περίπτωση της υπόθεσης Marleasing. Πρβλ. τη λύση που πρότεινε ο γενικός εισαγγελέας W. van Gerven με τις προτάσεις του στην υπόθεση Marleasing (C-106/89, EU:C:1990:310, σημείο 10).

[55] Κατά το χρονικό σημείο κατά το οποίο το Δικαστήριο αναφέρθηκε για πρώτη φορά στην εν λόγω υποχρέωση προς δικαιολόγηση της υποχρέωσης σύμφωνης ερμηνείας, η σχετική διάταξη ήταν το άρθρο 5 της Συνθήκης ΕΟΚ [βλ. απόφαση της 10ης Απριλίου 1984, von Colson και Kamann (14/83, EU:C:1984:153, σκέψη 26)· βλ., επίσης, απόφαση της 14ης Ιουλίου 1994, Faccini Dori, (C-91/92, EU:C:1994:292, σκέψη 26)].

[56] Σε περίπτωση που ένα κράτος μέλος δεν μεταφέρει ορισμένη οδηγία στην εσωτερική έννομη τάξη, τα εθνικά δικαστήρια μπορούν να συμπεράνουν ότι ο νομοθέτης εκτίμησε ότι η απορρέουσα από την οδηγία νομική υποχρέωση πληρούται ήδη δυνάμει της ισχύουσας νομοθεσίας του οικείου κράτους μέλους.

[57] Βλ., συναφώς, Temple Lang, J., «Community Constitutional Law: Article 5 EEC Treaty», *Common Market Law Review*, τόμος 27, 1990, σ. 645, καθώς και «The duties of cooperation of national authorities and Courts under Article 10 EC: two more reflections», *European Law Review*, τόμος 26, 2001, σ. 84.

92. Δεδομένου ότι ο νομοθέτης της Ένωσης επέλεξε σχεδόν πανομοιότυπη διατύπωση με εκείνη της Σύμβασης των Παρισίων κατά την εκ μέρους του ρύθμιση των δικαιωμάτων προτεραιότητας όσον αφορά αιτήσεις για κοινοτικά σχέδια ή υποδείγματα, και μολονότι σε κανένα σημείο του κανονισμού 6/2002 δεν διατύπωσε ρητώς την πρόθεσή του να ακολουθήσει τους κανόνες προτεραιότητας που εισάγει η εν λόγω Σύμβαση, είμαι, όπως προανέφερα (βλ. σημείο 68 των παρουσών προτάσεων), της γνώμης ότι η υπό κρίση υπόθεση μπορεί να χαρακτηρισθεί ως περίπτωση αντίστοιχη με εκείνη της υπόθεσης Nakajima. Για τον λόγο αυτό, η διαπίστωση κενού στον κανονισμό 6/2002 θα ήταν δικαιολογημένη και δεν θα συνιστούσε contra legem ερμηνεία, εάν πράγματι η Σύμβαση των Παρισίων σαφώς προέβλεπε δωδεκάμηνη προθεσμία προτεραιότητας. Επομένως, το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο ερμηνεύοντας τον κανονισμό 6/2002 σύμφωνα με τη Σύμβαση των Παρισίων.

93. Ωστόσο, φρονώ ότι η Σύμβαση των Παρισίων δεν περιέχει τέτοιο κανόνα ο οποίος να απαιτεί δωδεκάμηνη προθεσμία προτεραιότητας, πόσο μάλλον έναν τόσο σαφή κανόνα, και ότι, ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο ερμήνευσε την εν λόγω Σύμβαση κατά τρόπο εσφαλμένο. Αυτό με φέρνει στο τελευταίο μέρος των παρουσών προτάσεων.

Β. Η ερμηνεία της Σύμβασης των Παρισίων

94. Εγείρονται δύο βασικά ζητήματα ερμηνείας της Σύμβασης των Παρισίων ως προς τα οποία διαφωνούν οι διάδικοι.

95. Πρώτον, το EUIPO, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή, ισχυρίζεται ότι το Γενικό Δικαστήριο εσφαλμένως έκρινε ότι η Σύμβαση των Παρισίων επιτρέπει να χρησιμοποιηθεί προγενέστερη αίτηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας ως βάση για μεταγενέστερη αίτηση σχεδίου ή υποδείγματος. Η KaiKai υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο ορθώς ερμήνευσε την εν λόγω Σύμβαση.

96. Δεύτερον, το EUIPO υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο εσφαλμένως έκρινε ότι η Σύμβαση των Παρισίων θεσπίζει γενικό κανόνα σύμφωνα με τον οποίο η διάρκεια της προθεσμίας προτεραιότητας καθορίζεται από το προγενέστερο δικαίωμα και ότι το άρθρο 4, τμήμα Ε, παράγραφος 1, της Σύμβασης των Παρισίων αποτελεί εξαίρεση από τον εν λόγω κανόνα. Ως εκ τούτου, το EUIPO θεωρεί ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε σφάλμα καθόσον έκρινε ότι η KaiKai μπορούσε να επωφεληθεί δωδεκάμηνης προθεσμίας προτεραιότητας. Η KaiKai συντάσσεται με την ερμηνεία του Γενικού Δικαστηρίου.

97. Κατά την άποψή μου, το Γενικό Δικαστήριο ορθώς έκρινε ότι η Σύμβαση των Παρισίων επιτρέπει τη διεκδίκηση προτεραιότητας βάσει του συνδυασμού προγενέστερης αίτησης καταχώρισης διπλώματος ευρεσιτεχνίας και μεταγενέστερης αίτησης καταχώρισης σχεδίου ή υποδείγματος. Ωστόσο, το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο καθόσον αναγνώρισε την εφαρμογή δωδεκάμηνης προθεσμία προτεραιότητας στην περίπτωση που η διεκδίκηση προτεραιότητας για κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα βασίζεται σε προγενέστερη αίτηση καταχώρισης διπλώματος ευρεσιτεχνίας.

98. Πριν εκθέσω τους λόγους που με οδήγησαν στην ως άνω ερμηνεία της Σύμβασης των Παρισίων, θα αναφερθώ εν συντομία στις μεθόδους που οφείλει να χρησιμοποιεί το Δικαστήριο κατά την ερμηνεία διεθνούς συμφωνίας, όπως η Σύμβαση των Παρισίων.

1. Μέθοδοι ερμηνείας μιας διεθνούς συμφωνίας

99. Το διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένου του δικαίου του ΠΟΕ και παρά την ύπαρξη του σχετικού μηχανισμού επίλυσης διαφορών, δεν διαθέτει δικαιοδοτικό όργανο αρμόδιο να ερμηνεύει τις διατάξεις των διεθνών συμφωνιών κατά τρόπο τελεσίδικο και δεσμευτικό για όλους τους λοιπούς παράγοντες του διεθνούς δικαίου. Επομένως, σε αντίθεση με το νομικό σύστημα της Ένωσης, δεν διαθέτει μηχανισμό που να εγγυάται την ομοιόμορφη ερμηνεία.

100. Ένα εργαλείο για την άμβλυνση του προβλήματος της ανομοιογενούς ερμηνείας των διεθνών συμφωνιών είναι η Σύμβαση της Βιέννης για το Δίκαιο των Συνθηκών (στο εξής: Σύμβαση της Βιέννης)[58], η οποία περιλαμβάνει κανόνες ερμηνείας των διεθνών συμφωνιών. Μολονότι η Ένωση δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος της εν λόγω Σύμβασης, οι κανόνες της τελευταίας αποτελούν κωδικοποίηση του εθιμικού διεθνούς δικαίου[59] και, ως εκ τούτου, η Ένωση οφείλει να τους εφαρμόζει κατά την ερμηνεία διεθνών συμφωνιών[60].

101. Το άρθρο 31, παράγραφος 1, της Σύμβασης της Βιέννης περιέχει τον ακόλουθο γενικό κανόνα ερμηνείας: «Η συνθήκη δέον να ερμηνεύηται καλή τη πίστει, συμφώνως προς την συνήθη έννοιαν ήτις δίδεται εις τους όρους της συνθήκης, εν τω συνόλω αυτών και υπό το φως του αντικειμένου και του σκοπού της». Το άρθρο 31, παράγραφοι 2 έως 4, της εν λόγω Σύμβασης παρέχει περαιτέρω διευκρινίσεις, το δε άρθρο 32 προβλέπει ορισμένους συμπληρωματικούς κανόνες ερμηνείας.

102. Κατά την άποψή μου, οι κανόνες ερμηνείας που προβλέπονται στη Σύμβαση της Βιέννης δεν διαφέρουν ιδιαίτερα από τις συνήθεις μεθόδους ερμηνείας που χρησιμοποιεί το Δικαστήριο. Ως εκ τούτου, κατά την ερμηνεία της Σύμβασης των Παρισίων, το Δικαστήριο θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη το γράμμα, το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται και τον σκοπό για τον οποίο θεσπίσθηκε η εν λόγω Σύμβαση. Ωστόσο, αφετηρία θα πρέπει να είναι αυτά καθαυτά το γράμμα, το πλαίσιο και ο σκοπός της εν λόγω διεθνούς συμφωνίας, και όχι ο τρόπος εφαρμογής της από την Ένωση. Επομένως, ακόμη και αν ο νομοθέτης της Ένωσης ερμήνευσε καλή τη πίστει τη Σύμβαση των Παρισίων υπό την έννοια ότι δεν επιτρέπει τον συνδυασμό προγενέστερου διπλώματος ευρεσιτεχνίας και μεταγενέστερου σχεδίου ή υποδείγματος και για τον λόγο αυτό αποφάσισε να δεχθεί ως πηγή δικαιωμάτων προτεραιότητας για τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα μόνον τα προγενέστερα σχέδια ή υποδείγματα και υποδείγματα χρησιμότητας, αυτό δεν σημαίνει ότι η ως άνω ερμηνεία της Σύμβασης των Παρισίων είναι ορθή[61].

103. Με τούτο κατά νου, θα εξετάσω τα επίμαχα δύο ζητήματα.

[58] Υπεγράφη στη Βιέννη στις 23 Μαΐου 1969 (*Recueil des traités des Nations unies*, τόμος 1155, σ. 331).

[59] Βλ. σχετικά, Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, ψήφισμα της 20ής Δεκεμβρίου 2018, A/RES/73/202, «Μεταγενέστερες συμφωνίες και μεταγενέστερη πρακτική σε σχέση με την ερμηνεία των συνθηκών», συμπέρασμα 2, σημείο 1, σύμφωνα με το οποίο τα άρθρα 31 και 32 της Σύμβασης της Βιέννης εφαρμόζονται και ως εθιμικό διεθνές δίκαιο.

[60] Βλ., για παράδειγμα, αποφάσεις της 25ης Φεβρουαρίου 2010, Brita (C-386/08, EU:C:2010:91, σκέψεις 42 και 43), και της 14ης Ιουλίου 2022, ÖBB-Infrastruktur Aktiengesellschaft (C-500/20, EU:C:2022:563, σκέψη 56).

[61] Άλλες έννομες τάξεις, όπως η Γερμανία, η Ελβετία και οι Ηνωμένες Πολιτείες, ακολουθούν διαφορετική προσέγγιση. Βλ., συναφώς, Hartwig, H., «Claiming priority under the Community design scheme», σε Hartwig, H. (επιμ.), *Research Handbook on Design Law*, Edward Elgar, 2021, σ. 250, ιδίως στις σ. 253 έως 255.

2. Προγενέστερη αίτηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας ως πηγή δικαιωμάτων προτεραιότητας για μεταγενέστερη αίτηση σχεδίου ή υποδείγματος

α) Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

104. Η προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας έχει εδαφικό χαρακτήρα, ήτοι ισχύει μόνο στην εδαφική περιοχή της χώρας (ή της περιφέρειας) που τη χορηγεί. Για τα είδη των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας η προστασία των οποίων προϋποθέτει την καταχώρισή τους, όπως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα υποδείγματα χρησιμότητας και τα σχέδια και υποδείγματα, τούτο σημαίνει ότι η προστασία θα ισχύει μόνο στην εδαφική περιοχή που υπάγεται στη δικαιοδοσία του αντίστοιχου φορέα καταχώρισης που ενέκρινε τη σχετική αίτηση.

105. Όποιος επιθυμεί να προστατεύσει την εφεύρεσή του, το σχέδιο ή υπόδειγμα ή το εμπορικό σήμα υπό το οποίο διατίθεται συγκεκριμένο προϊόν πρέπει να αιτηθεί την ως άνω προστασία χωριστά σε κάθε χώρα ή περιοχή. Για να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα που συνδέονται με τον εδαφικό χαρακτήρα της προστασίας της διανοητικής ιδιοκτησίας, η Σύμβαση των Παρισίων εισήγαγε το σύστημα των δικαιωμάτων προτεραιότητας. Μέσω αυτού δεν αίρεται μεν η ανάγκη υποβολής αυτοτελούς αίτησης χορήγησης προστασίας για κάθε επιθυμητή εδαφική περιοχή, αλλά ο ενδιαφερόμενος «κερδίζει χρόνο» ώστε να μπορέσει να καταθέσει τη σχετική αίτηση πριν από τους δυνητικούς ανταγωνιστές του. Το χρονικό αυτό διάστημα, που ονομάζεται προθεσμία προτεραιότητας, μπορεί να είναι έξι ή δώδεκα μήνες και αρχίζει να τρέχει από τη στιγμή της πρώτης νομοτύπως κατατεθείσας αίτησης.

106. Πέραν του εδαφικού χαρακτήρα, μία ακόμη δυσκολία ανακύπτει εξαιτίας των διαφορών στα προβλεπόμενα είδη δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας προκύπτει. Οι διάφορες χώρες ορίζουν με διαφορετικό τρόπο τι νοείται ως ορισμένο είδος δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας, περαιτέρω δε, δεν προβλέπουν όλες οι χώρες τα ίδια είδη δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Στο πλαίσιο αυτό, προκύπτει ότι έντεκα κράτη μέλη της Ένωσης αναγνωρίζουν τα υποδείγματα χρησιμότητας ως διακριτή μορφή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας[62]. Επιπλέον, παρόμοια είδη δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας προσλαμβάνουν συχνά διαφορετική ονομασία. Για παράδειγμα, το είδος προστασίας που προσομοιάζει περισσότερο με αυτό που στην Ευρώπη συνήθως αποκαλείται σχέδιο ή υπόδειγμα, στις Ηνωμένες Πολιτείες αποκαλείται δίπλωμα ευρεσιτεχνίας σχεδίου ή υποδείγματος[63]. Ακόμα και ο όρος κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα δεν

[62] Στα εν λόγω κράτη μέλη της Ένωσης συγκαταλέγονται η Τσεχική Δημοκρατία, η Δανία, η Γερμανία, η Ισπανία, η Ιταλία, η Ουγγαρία, η Αυστρία, η Πολωνία, η Πορτογαλία, η Σλοβακία και η Φινλανδία. Βλ. κατευθυντήριες γραμμές του EUIPO, όπ.π., υποσημείωση 50 των παρουσών προτάσεων, σημείο 6.2.1.1.

[63] Κατά το Manual of Patent Examining Procedure [εγχειρίδιο για την εξέταση των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας] του US Patent and Trademark Office [Γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας και Εμπορικών Σημάτων των Ηνωμένων Πολιτειών], 9η έκδοση, Φεβρουάριος 2023, σημείο 1502.01 Διάκριση μεταξύ διπλώματος ευρεσιτεχνίας σχεδίου ή υποδείγματος και διπλώματος ευρεσιτεχνίας χρησιμότητας: «Σε γενικές γραμμές, ένα "δίπλωμα ευρεσιτεχνίας χρησιμότητας" προστατεύει τον τρόπο χρήσης και λειτουργίας ορισμένου αντικειμένου (35 U.S.C. 101), ενώ ένα "δίπλωμα ευρεσιτεχνίας σχεδίου ή υποδείγματος" προστατεύει την εμφάνιση ορισμένου αντικειμένου (35 U.S.C. 171). Αν το στοιχείο εφεύρεσης συνίσταται τόσο στη χρησιμότητα όσο και στην αισθητική αξία του αντικειμένου, το τελευταίο είναι δεκτικό και διπλώματος ευρεσιτεχνίας σχεδίου ή υποδείγματος αλλά και διπλώματος ευρεσιτεχνίας χρησιμότητας. Μολονότι η προστασία που παρέχεται δυνάμει διπλώματος ευρεσιτεχνίας χρησιμότητας είναι νομικά διακριτή από την παρεχόμενη δυνάμει διπλώματος ευρεσιτεχνίας σχεδίου ή υποδείγματος, εντούτοις ο διαχωρισμός μεταξύ της χρησιμότητας και της αισθητικής αξίας ορισμένου αντικειμένου ενδέχεται να μην είναι ευχερής. Τα τεχνουργήματα ενδέχεται να έχουν τόσο λειτουργικής όσο και αισθητικής φύσεως χαρακτηριστικά». Συναφώς, βλ. επίσης Schickl, S., «Protection of Industrial Design in the United States and in the EU: Different Concepts or Different Labels?», *Journal of World Intellectual Property*, τόμος 16, 2013, σ. 15.

χρησιμοποιείται ομοιόμορφα σε επίπεδο Ένωσης. Συναφώς, η απόδοση στην αγγλική γλώσσα του κανονισμού 6/2002 αναφέρεται σε «Community designs», ενώ η απόδοση στη γαλλική γλώσσα αναφέρεται σε «dessins ou modèles communautaires» [64].

β) Αίτηση που κατατίθεται δυνάμει της PCT

107. Η PCT, δυνάμει της οποίας η KaiKai υπέβαλε την αίτηση βάσει της οποίας ζήτησε από το EUIPO να της αναγνωρίσει δικαίωμα προτεραιότητας στην υπό κρίση υπόθεση αποτελεί μια διεθνή προσπάθεια για τη διευκόλυνση των εφευρετών.

108. Η PCT είναι μια διεθνής συμφωνία που συνήφθη το 1970 και τέθηκε σε ισχύ το 1978. Επί του παρόντος έχει υπογραφεί από 157 κράτη, συμπεριλαμβανομένων των 27 κρατών μελών της Ένωσης, αλλά όχι της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρόκειται για ειδική συμφωνία συναφθείσα στο πλαίσιο της Σύμβασης των Παρισίων, την οποία διαχειρίζεται ο Παγκόσμιος Οργανισμός Διανοητικής Ιδιοκτησίας. Η PCT προβλέπει την κατάθεση «διεθνούς αίτησης» για την προστασία των εφευρέσεων [65]. Αφής στιγμής κατατεθεί μια τέτοια διεθνής αίτηση, μπορεί να θεωρηθεί ως αίτηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας, υποδείγματος χρησιμότητας ή άλλων ειδών προστασίας των εφευρέσεων, όπως τα πιστοποιητικά πατρότητας εφεύρεσης και τα πιστοποιητικά χρησιμότητας [66]. Μετά το διεθνές στάδιο, το οποίο δεν μπορεί να οδηγήσει στη χορήγηση προστασίας, το πρόσωπο που υπέβαλε διεθνή αίτηση πρέπει να κινήσει το εθνικό στάδιο της διαδικασίας, οπότε και θα αιτηθεί την κατάλληλη μορφή προστασίας χωριστά σε κάθε χώρα ή περιοχή. Σκοπός της διεθνούς αιτήσεως, μεταξύ άλλων, είναι ο καθορισμός ημερομηνίας κατάθεσης προκειμένου να αξιοποιηθούν τα δικαιώματα προτεραιότητας.

109. Το EUIPO ισχυρίζεται ότι το εσφαλμένο σκεπτικό του Γενικού Δικαστηρίου ξεκινά από την εκ μέρους του χρήση του όρου «διεθνής αίτηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας», ο οποίος είναι ανύπαρκτος σε νομικό επίπεδο. Πράγματι, η KaiKai κατέθεσε διεθνή αίτηση κατά την έννοια της PCT και όχι διεθνή αίτηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Όπως μόλις διευκρίνισα, μια τέτοια διεθνής αίτηση μπορεί να θεωρηθεί είτε ως αίτηση καταχώρισης διπλώματος ευρεσιτεχνίας είτε ως αίτηση καταχώρισης υποδείγματος χρησιμότητας, αλλά έως ότου ληφθεί σχετική απόφαση διά της κατάθεσης εθνικής αίτησης, η διεθνής αίτηση τελεί, τρόπον τινά, σε κατάσταση κβαντικής υπέρθεσης –είναι ταυτόχρονα και αίτηση καταχώρισης διπλώματος ευρεσιτεχνίας και αίτηση καταχώρισης υποδείγματος χρησιμότητας.

110. Κατά τη γνώμη μου, με τη χρήση του όρου «διεθνής αίτηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας», το Γενικό Δικαστήριο θέλησε να τονίσει ότι η αίτηση της KaiKai μπορεί να εκληφθεί ως αίτηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας, ακόμη και αν μπορεί επίσης να αποτελεί αίτηση υποδείγματος χρησιμότητας. Ακριβώς για τον λόγο αυτό, το Γενικό Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η KaiKai έχει στη διάθεσή της δωδεκάμηνη προθεσμία προτεραιότητας. Για να επιστρέψω στην ορολογία της κβαντικής φυσικής, ενώ για το Γενικό Δικαστήριο η «κατάρρευση» της διεθνούς αίτησης της KaiKai οδηγεί σε δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, για το EUIPO οδηγεί σε υπόδειγμα

[64] [ΣτΜ: όπως και η ελληνική, που αναφέρεται σε «κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα»] Περαιτέρω, για παράδειγμα, η απόδοση στην κροατική γλώσσα η χρησιμοποιεί μόνον τον όρο σχέδιο («dizajn Zajednice»), ενώ η απόδοση στη σλοβενική γλώσσα χρησιμοποιεί μόνο τον όρο υπόδειγμα («model Skupnosti»). Μία μόνο λέξη χρησιμοποιεί και η απόδοση στη γερμανική γλώσσα («das Gemeinschaftsgeschmacksmuster»), ενώ η απόδοση στην ισπανική και την ιταλική γλώσσα αναφέρονται σε σχέδια και υποδείγματα («dibujos y modelos comunitarios» και «disegni e modelli comunitari», αντίστοιχα).

[65] Βλ. άρθρο 2, σημείο vii, και άρθρο 3, παράγραφος 1, της PCT.

[66] Βλ. άρθρο 2, σημείο i, της PCT. Το άρθρο 2, σημείο ii, της PCT ορίζει επιπλέον ότι κάθε αναφορά σε «δίπλωμα [ευρεσιτεχνίας]» εννοείται ως αναφορά σε κάθε τρόπο προστασίας των εφευρέσεων εκ των προβλεπομένων στο άρθρο 2, σημείο i, της PCT.

χρησιμότητας. Το ίδιο θα συνέβαινε αν το EUIPO χαρακτήριζε την εν λόγω αίτηση ως «διεθνή αίτηση υποδείγματος χρησιμότητας». Ως εκ τούτου, ο ισχυρισμός του EUIPO ότι το Γενικό Δικαστήριο χρησιμοποίησε όρο ανύπαρκτο είναι άνευ σημασίας.

γ) Λόγοι που συνηγορούν υπέρ της ερμηνείας της Σύμβασης των Παρισίων υπό την έννοια ότι χωρεί συνδυασμός προγενέστερου διπλώματος ευρεσιτεχνίας και μεταγενέστερου σχεδίου ή υποδείγματος

111. Η Σύμβαση των Παρισίων δεν προβλέπει ρητά τη δυνατότητα θεμελίωσης δικαιώματος προτεραιότητας σχετικά με μεταγενέστερη αίτηση καταχώρισης σχεδίου ή υποδείγματος σε προγενέστερη αίτηση καταχώρισης διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Ωστόσο, ούτε αποκλείει την εν λόγω δυνατότητα.

112. Στο γράμμα του άρθρου 4, τμήμα Α, παράγραφος 1, της Σύμβασης των Παρισίων απαριθμώνται διάφορες πιθανές περιπτώσεις πρώτης κατάθεσης («αιτήσεως διπλώματος ευρεσιτεχνίας, υποδείγματος χρησιμότητος, βιομηχανικού σχεδίου ή υποδείγματος βιομηχανικού ή εμπορικού σήματος»), αναφέρεται δε εν συνεχεία ότι, για τους σκοπούς της μεταγενέστερης κατάθεσης σε άλλες χώρες, το οικείο πρόσωπο απολαύει δικαιώματος προτεραιότητας, χωρίς όμως να διευκρινίζεται το είδος της αίτησης. Τούτο μπορεί εύκολα να υποδηλώνει ότι οποιαδήποτε από τις απαριθμούμενες περιπτώσεις πρώτης κατάθεσης είναι ικανή να αποτελέσει η βάση δικαιώματος προτεραιότητας για οποιαδήποτε μεταγενέστερη κατάθεση.

113. Συνεπώς, το γράμμα του άρθρου 4, τμήμα Α, παράγραφος 1, της Σύμβασης των Παρισίων δεν οδηγεί σε ασφαλή συμπεράσματα. Στην πραγματικότητα, το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η Σύμβαση των Παρισίων, στο οποίο περιλαμβάνονται οι διάφορες μορφές δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας ανά τον κόσμο, συνηγορεί υπέρ μιας ερμηνείας που δεν θα αποδίδει καθοριστικό ρόλο στη μορφή ή την ονομασία του επίμαχου δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας.

114. Το EUIPO υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο ερμήνευσε εσφαλμένα τον γενικό κανόνα της Σύμβασης των Παρισίων όσον αφορά την ταυτότητα του αντικειμένου. Κατά το EUIPO, κάθε είδος δικαιώματος βιομηχανικής ιδιοκτησίας δημιουργεί δικαίωμα προτεραιότητας μόνον όσον αφορά το ίδιο είδος δικαιώματος, ήτοι το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας για δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, το σχέδιο ή υπόδειγμα για σχέδιο ή υπόδειγμα και το υπόδειγμα χρησιμότητας για υπόδειγμα χρησιμότητας[67]. Κατά συνέπεια, εκτός εάν ορίζεται ρητώς κάτι διαφορετικό, μόνον ένα προγενέστερο σχέδιο ή υπόδειγμα μπορεί να θεμελιώσει δικαίωμα προτεραιότητας όσον αφορά μεταγενέστερο κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα· ο ως άνω κανόνας δεν πληρούται στην περίπτωση διπλώματος ευρεσιτεχνίας.

[67] Προς στήριξη των όσων υποστηρίζει σχετικά με την ύπαρξη γενικού κανόνα περί ταυτότητας του αντικειμένου, το EUIPO επικαλείται το άρθρο 4, τμήμα Γ, παράγραφος 4, της Σύμβασης των Παρισίων. Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί ότι, μολονότι η εν λόγω διάταξη χρησιμοποιεί τις λέξεις «το αυτό αντικείμενον», εντούτοις δεν περιέχει γενικό κανόνα, αλλά καθορίζει απλώς τι θα ισχύσει ως προς τον καθορισμό της έναρξης της προθεσμίας προτεραιότητας στην ειδική περίπτωση κατά την οποία υπάρχουν δύο προγενέστερες αιτήσεις, η πρώτη εκ των οποίων αποσύρθηκε, εγκαταλείφθηκε ή απορρίφθηκε. Βλ. Bodenhausen, G.H.C., Guide to the Application of the Paris Convention for the Protection of Industrial Property as revised at Stockholm in 1967, United International Bureaux for the Protection of Intellectual Property, 1968, διαθέσιμος στην ηλεκτρονική διεύθυνση https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/intproperty/611/wipo_pub_611.pdf (στο εξής: Οδηγός εφαρμογής της Σύμβασης των Παρισίων), άρθρο 4, τμήμα Γ, παράγραφος 4, σχόλιο β'.

115. Κατά τη γνώμη μου, ο κανόνας περί ταυτότητας του αντικειμένου μπορεί να γίνει αντιληπτούς είτε με τυπικούς είτε με ουσιαστικούς όρους. Στο πλαίσιο της υπό κρίση αιτήσεως αναιρέσεως, το EUIPO φαίνεται να αναφέρεται στον εν λόγω κανόνα υπό την τυπική του έννοια, καθώς επιμένει στην ταυτότητα της μορφής της προγενέστερης και της μεταγενέστερης αίτησης[68].

116. Ο Οδηγός εφαρμογής της Σύμβασης των Παρισίων, ωστόσο, φαίνεται να εκλαμβάνει τον κανόνα περί της ταυτότητας του αντικειμένου υπό ουσιαστική έννοια. Συναφώς, όσον αφορά το άρθρο 4, τμήμα Ε, παράγραφος 1, της Σύμβασης των Παρισίων, ο εν λόγω Οδηγός αναφέρει ότι «[έ]να βιομηχανικό σχέδιο ή υπόδειγμα και ένα υπόδειγμα χρησιμότητας σπανίως θα αφορούν το αυτό αντικείμενο, διότι, κατ' αρχήν, το μεν πρώτο αφορά την αισθητική αξία βιομηχανικού προϊόντος, το δε δεύτερο αφορά το νέο της εφεύρεσης από τεχνικής απόψεως»[69]. Η ως άνω αναφορά στο αυτό αντικείμενο φαίνεται να υπονοεί την ουσία της νέας ιδέας την οποία αφορά η αίτηση προστασίας και όχι τη μορφή της προστασίας.

117. Φρονώ ότι ο σκοπός της Σύμβασης των Παρισίων, ήτοι η άμβλυνση της αρχής της εδαφικότητας με την καθιέρωση δικαιωμάτων προτεραιότητας, υπαγορεύει την κατά τα ανωτέρω ουσιαστική, και όχι τυπική, θεώρηση του κανόνα περί ταυτότητας του αντικειμένου.

118. Αναμφίβολα, η συνειδητοποίηση ότι ενδέχεται να υπάρχει ουσιαστική αλληλοεπικάλυψη μεταξύ του αντικειμένου προστασίας στο πλαίσιο των διαφόρων μορφών δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας ήταν εκείνη που οδήγησε στις τροποποιήσεις της Σύμβασης των Παρισίων το 1925, οπότε και εισήχθη η διάταξη του άρθρου 4, τμήμα Ε, παράγραφος 1, που επιτρέπει ρητά τον συνδυασμό προγενέστερου υποδείγματος χρησιμότητας και μεταγενέστερου σχεδίου ή υποδείγματος.

119. Μια τέτοια ουσιαστική αλληλοεπικάλυψη μπορεί να υπάρξει όχι μόνο μεταξύ ενός υποδείγματος χρησιμότητας και ενός σχεδίου ή υποδείγματος, αλλά και μεταξύ ενός διπλώματος ευρεσιτεχνίας και ενός σχεδίου ή υποδείγματος. Σύμφωνα με θεσμικά έγγραφα της Ένωσης, το υπόδειγμα χρησιμότητας αποτελεί καταχωρισμένο δικαίωμα που παρέχει αποκλειστική προστασία για μια τεχνική εφεύρεση, όπως και το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας· μοιάζει με το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας κατά το ότι η εφεύρεση πρέπει να είναι νέα, αν και συχνά το απαιτούμενο επίπεδο του εφευρετικού ύψους δεν είναι τόσο υψηλό όσο στην περίπτωση των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. Σε αντίθεση με τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα υποδείγματα χρησιμότητας χορηγούνται χωρίς προηγούμενη εξέταση του νέου της εφεύρεσης και του εφευρετικού ύψους. Συνεπώς, η προστασία μπορεί να παρασχεθεί γρηγορότερα και με μικρότερο κόστος, αλλά είναι λιγότερο

[68] Εν προκειμένω, θα ήθελα να παρατηρήσω ότι οι κατευθυντήριες γραμμές του EUIPO φαίνεται να αναγνωρίζουν τον κανόνα περί ταυτότητας του αντικειμένου τόσο υπό τυπική όσο και υπό ουσιαστική έννοια. Υπό την τυπική έννοια, επιτάσσουν η προγενέστερη αίτηση να αφορά σχέδιο ή υπόδειγμα ή υπόδειγμα χρησιμότητας. Υπό την ουσιαστική έννοια, επιτάσσουν το κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα να αφορά το αυτό σχέδιο ή υπόδειγμα ή υπόδειγμα χρησιμότητας. Σε σχέση με την τελευταία ως άνω προϋπόθεση, οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές διευκρινίζουν περαιτέρω ότι οι δύο αιτήσεις μπορούν να διαφέρουν μόνο ως προς λεπτομέρειες που μπορούν να χαρακτηριστούν ως «επουσιώδεις», αναφέρονται, ως εκ τούτου, στο αντικείμενο και όχι στη μορφή της προστασίας. Βλ. κατευθυντήριες γραμμές EUIPO, όπ.π., υποσημείωση 50 των παρουσών προτάσεων, σημείο 6.2.1.1, ιδίως σ. 61 και 63.

[69] Οδηγός εφαρμογής της Σύμβασης των Παρισίων, όπ.π., υποσημείωση 67 των παρουσών προτάσεων, άρθρο 4, τμήμα Ε, σχόλιο β' (η υπογράμμιση δική μου).

ασφαλής[70]. Για τον λόγο αυτό, τα υποδείγματα χρησιμότητας έχουν ονομαστεί επίσης, για παράδειγμα, και «διπλώματα ευρεσιτεχνίας δεύτερης κατηγορίας»[71], «μικροεφευρέσεις»[72] ή εθνικά διπλώματα ευρεσιτεχνίας «μικρής διάρκειας»[73].

120. Θα μπορούσε να αναρωτηθεί κανείς γιατί, όταν εισήχθη το άρθρο 4, τμήμα Ε, παράγραφος 1 στη Σύμβαση των Παρισίων για την πρόβλεψη της δυνατότητας αξιοποίησης υποδείγματος χρησιμότητας, δεν προστέθηκε ρητά στο κείμενο της εν λόγω σύμβασης πρόβλεψη περί της δυνατότητας αξιοποίησης προγενέστερης αίτησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας σε σχέση με μεταγενέστερη αίτηση σχεδίου ή υποδείγματος. Κατά την άποψή μου, κάτι τέτοιο δεν ήταν απαραίτητο, ακριβώς επειδή ο συνδυασμός προγενέστερου διπλώματος ευρεσιτεχνίας και μεταγενέστερου σχεδίου ή υποδείγματος ήταν ήδη δυνατός λόγω του κανόνα περί ταυτότητας του αντικειμένου, υπό την ουσιαστική του έννοια. Ο λόγος ρητής αναφοράς στον συνδυασμό υποδείγματος χρησιμότητας και σχεδίου ή υποδείγματος εξηγείται από τον σχετικά πρόσφατο χαρακτήρα των υποδειγμάτων χρησιμότητας στη Σύμβαση των Παρισίων.

121. Συναφώς, πρέπει να αναφερθεί ότι η Σύμβαση των Παρισίων συνήφθη ήδη το 1883. Εκείνη την εποχή, το υπόδειγμα χρησιμότητας δεν λογιζόταν ως μορφή προστασίας μιας εφεύρεσης. Αναγνωρίστηκε από τη Σύμβαση των Παρισίων μόλις το 1911, βάσει της αναθεώρησης της Διάσκεψης της Ουάσινγκτον. Εν συνεχεία, το 1925, με την αναθεώρηση της Διάσκεψης της Χάγης, εισήχθη στην εν λόγω Σύμβαση το άρθρο 4, τμήμα Ε[74]. Ήταν, επομένως, αναγκαίο να διευκρινιστεί ο τρόπος με τον οποίο τα υποδείγματα χρησιμότητας εντάσσονται στο σύστημα των δικαιωμάτων προτεραιότητας της Σύμβασης των Παρισίων. Αντιθέτως, κάτι τέτοιο δεν ήταν απαραίτητο ως προς τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, διότι η Σύμβαση των Παρισίων τα είχε αναγνωρίσει εξαρχής ως μορφή δικαιώματος βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Ως εκ τούτου, ο συνδυασμός προγενέστερου διπλώματος ευρεσιτεχνίας και μεταγενέστερου σχεδίου ή υποδείγματος δεν έχρηζε ειδικής μνείας, εφόσον υπήρχε ουσιαστική επικάλυψη του αντικειμένου της προστασίας, διότι προέκυπτε ήδη από τον κανόνα περί ταυτότητας του αντικειμένου όπως νοείται υπό ουσιαστικούς όρους.

122. Εν κατακλείδι, δεδομένων των ομοιοτήτων μεταξύ των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και των υποδειγμάτων χρησιμότητας, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο να υπάρξει ουσιαστική αλληλοεπικάλυψη και μεταξύ προγενέστερης αίτησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας και μεταγενέστερης αίτησης σχεδίου ή υποδείγματος. Εάν δεχθεί κανείς ότι ο κανόνας περί ταυτότητας του αντικειμένου έχει ουσιαστικό χαρακτήρα, τίποτα δεν εμποδίζει την αξιοποίηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας ως πηγής δικαιωμάτων προτεραιότητας για μεταγενέστερο σχέδιο ή υπόδειγμα, όπως ακριβώς γίνεται δεκτό όσον αφορά το υπόδειγμα χρησιμότητας. Κατά την άποψή μου, η ως άνω δυνατότητα δεν αποκλείεται από καμία διάταξη της Σύμβασης των Παρισίων.

[70] Πράσινη Βίβλος της Επιτροπής, Η προστασία με υπόδειγμα χρησιμότητας στην ενιαία αγορά, COM(95) 370 τελικό, 19 Ιουλίου 1995, σ. i-b.

[71] Οδηγός εφαρμογής της Σύμβασης των Παρισίων, όπ.π., υποσημείωση 67 των παρουσών προτάσεων, άρθρο 1, παράγραφος 2, σχόλιο δ΄.

[72] Πράσινη Βίβλος της Επιτροπής σχετικά με τη νομική προστασία των βιομηχανικών σχεδίων και υποδειγμάτων, Ιούνιος 1991, 111/F/5131/91-EN, σημείο 2.6.3.

[73] Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την «Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την προσέγγιση των καθεστώτων νομικής προστασίας των εφευρέσεων με υπόδειγμα χρησιμότητας» (ΕΕ 1998, C 235, σ. 26), σημείο 2.7.

[74] Βλ. Οδηγό εφαρμογής της Σύμβασης των Παρισίων, όπ.π., υποσημείωση 67 των παρουσών προτάσεων, άρθρο 4, τμήμα Ε, σχόλιο α΄.

123. Κατά συνέπεια, είμαι της γνώμης ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο καθόσον ερμήνευσε τη Σύμβαση των Παρισίων υπό την έννοια ότι επιτρέπει την αξιοποίηση προγενέστερης αίτησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας ως πηγής δικαιωμάτων προτεραιότητας για μεταγενέστερη αίτηση σχεδίου ή υποδείγματος, υπό την προϋπόθεση της κατ' ουσίαν ταύτισης του αντικειμένου των δύο αιτήσεων.

3. Η προθεσμία προτεραιότητας για μεταγενέστερη αίτηση σχεδίου ή υποδείγματος βάσει προγενέστερης αίτησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας

124. Το EUIPO ισχυρίζεται ότι η λογική της Σύμβασης των Παρισίων ουδόλως συνεπάγεται εγγενώς την ύπαρξη γενικού κανόνα[75] σύμφωνα με τον οποίο η διάρκεια της προθεσμίας προτεραιότητας καθορίζεται από τη φύση του προγενέστερου δικαιώματος. Ως εκ τούτου, ισχυρίζεται ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο καθόσον διαπίστωσε την ύπαρξη τέτοιου κανόνα.

125. Ως προς το σημείο αυτό, συντάσσομαι με το EUIPO.

126. Το άρθρο 4, τμήμα Γ, παράγραφος 1, της Σύμβασης των Παρισίων προβλέπει δωδεκάμηνη προθεσμία προτεραιότητας για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας και τα υποδείγματα χρησιμότητας και εξάμηνη προθεσμία προτεραιότητας για τα βιομηχανικά σχέδια ή υποδείγματα και τα εμπορικά σήματα. Η εν λόγω διάταξη δεν διευκρινίζει αν η ως άνω προθεσμία εξαρτάται από το προγενέστερο ή το μεταγενέστερο δικαίωμα. Εάν τα στοιχεία ενός ζεύγους δικαιωμάτων είναι τα ίδια, το εν λόγω ερώτημα είναι αλυσιτελές, όπως ορθώς προβάλλει το EUIPO. Είναι, ωστόσο, λυσιτελές, όταν πρόκειται για ζεύγος ετερογενών δικαιωμάτων, όπως στην περίπτωση συνδυασμού προγενέστερου υποδείγματος χρησιμότητας και μεταγενέστερου σχεδίου ή υποδείγματος ή συνδυασμού προγενέστερου διπλώματος ευρεσιτεχνίας και μεταγενέστερου σχεδίου ή υποδείγματος.

127. Για την πρώτη από τις ως άνω δύο περιπτώσεις, η Σύμβαση των Παρισίων παρέχει ρητή λύση στο άρθρο της 4, τμήμα Ε, παράγραφος 1, η οποία βασίζεται στη διάρκεια της προθεσμίας που προβλέπεται ως προς το μεταγενέστερο δικαίωμα, ήτοι την εξάμηνη προθεσμία που προβλέπεται για τα βιομηχανικά σχέδια και υποδείγματα δυνάμει του άρθρου 4, τμήμα Γ, παράγραφος 1, της Σύμβασης. Η Σύμβαση των Παρισίων σιωπά όσον αφορά τον δεύτερο συνδυασμό, ήτοι τον συνδυασμό προγενέστερου διπλώματος ευρεσιτεχνίας και μεταγενέστερου σχεδίου ή υποδείγματος.

128. Μολονότι το γράμμα της Σύμβασης σιωπά ως προς το σημείο αυτό, από τον υποτιθέμενο γενικό κανόνα σύμφωνα με τον οποίο η φύση του προγενέστερου δικαιώματος είναι καθοριστικής σημασίας για την εκτίμηση της διάρκειας της προθεσμίας προτεραιότητας, το Γενικό Δικαστήριο συνήγαγε ότι ως προς τον δεύτερο ως άνω συνδυασμό πρέπει να εφαρμοστεί δωδεκάμηνη προθεσμία. Τούτο συνάγεται από το άρθρο 4, τμήμα Γ, παράγραφος 1, της Σύμβασης των Παρισίων, το οποίο προβλέπει δωδεκάμηνη προθεσμία για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας.

[75] Όπως διαπίστωσε το Γενικό Δικαστήριο με τη σκέψη 77 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

129. Το Γενικό Δικαστήριο ερμήνευσε το άρθρο 4, τμήμα Ε, παράγραφος 1, της Σύμβασης των Παρισίων ως εξαίρεση από τον εν λόγω γενικό κανόνα. Αντιθέτως, το EUIPO υποστηρίζει ότι το άρθρο 4, τμήμα Ε, παράγραφος 1, της Σύμβασης των Παρισίων αποτελεί μεν εξαίρεση, αλλά ότι το Γενικό Δικαστήριο προσδιόρισε εσφαλμένα τον γενικό κανόνα του οποίου εξαίρεση αποτελεί η ως άνω διάταξη [76].

130. Κατ' αρχάς, το γράμμα της Σύμβασης των Παρισίων δεν διευκρινίζει αν η προθεσμία προτεραιότητας εξαρτάται από τη φύση του προγενέστερου ή του μεταγενέστερου δικαιώματος. Σε μια τέτοια περίπτωση, καθίσταται αναγκαία η αξιοποίηση συμπληρωματικών μεθόδων ερμηνείας, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται η συνεκτίμηση των προπαρασκευαστικών εργασιών.

131. Από την άποψη αυτή, η περίπτωση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως προσφέρει χρήσιμα στοιχεία. Το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε ότι από τις προπαρασκευαστικές εργασίες της Σύμβασης των Παρισίων προκύπτει ότι η προθεσμία προτεραιότητας για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας παρατάθηκε από έξι σε δώδεκα μήνες, διότι σε ορισμένες χώρες, ιδίως στην περίπτωση της Γερμανίας, η προηγούμενη εξέταση στην οποία υπέκειντο οι αιτήσεις διπλώματος ευρεσιτεχνίας ήταν δύσκολο να ολοκληρωθεί εντός της εξάμηνης προθεσμίας [77].

132. Αντιλαμβάνομαι την εν λόγω εξήγηση ως ακολούθως. Για την εκτίμηση της διάρκειας της προθεσμίας προτεραιότητας, είναι κρίσιμες δύο ημερομηνίες: η ημερομηνία κατάθεσης της πρώτης αίτησης, από την οποία αρχίζει να τρέχει η εν λόγω προθεσμία, και η ημερομηνία κατάθεσης της μεταγενέστερης αίτησης, μέχρι την οποία μπορεί κανείς να επωφεληθεί από την ως άνω προθεσμία. Εάν, στη Γερμανία χρειάζεται διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών για την κατάθεση μεταγενέστερης αίτησης για δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, είναι χρονικά αδύνατον να επωφεληθεί κανείς από την προγενέστερη κατάθεση, όταν η προθεσμία είναι έξι μήνες από την πρώτη κατάθεση. Αυτό σημαίνει, για παράδειγμα, ότι πρόσωπο το οποίο καταθέτει αίτηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας στη Γαλλία δεν θα μπορέσει να καταθέσει τη μεταγενέστερη αίτηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας στη Γερμανία εντός της εξάμηνης προθεσμίας. Αυτός ήταν ο λόγος για τον οποίο η εν λόγω προθεσμία παρατάθηκε στους δώδεκα μήνες. Με τον τρόπο αυτό, επιτεύχθηκε ισορροπία μεταξύ των συμφερόντων του αιτούντος την καταχώριση δικαιώματος βιομηχανικής ιδιοκτησίας, ο οποίος θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να οργανώσει τη διεθνή εμβέλεια του δικαιώματος αυτού εντός ικανής προθεσμίας, και των συμφερόντων των τρίτων, οι οποίοι δεν θα πρέπει να έρχονται αντιμέτωποι με υπερβολικά μεγάλες προθεσμίες προτεραιότητας κατά τη διάρκεια των οποίων δεν θα μπορούν νομίμως να κατοχυρώσουν το δικαίωμα που ενδεχομένως θα επιθυμούσαν ως προς το ίδιο αντικείμενο [78]. Εν ολίγοις, ο λόγος για την παράταση της προθεσμίας προτεραιότητας στην περίπτωση των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας έγκειται στη διάρκεια των διαδικασιών κατάθεσης σε ορισμένες χώρες όσον αφορά δίπλωμα ευρεσιτεχνίας ως μεταγενέστερο δικαίωμα.

133. Ως εκ τούτου, φρονώ ότι το Γενικό Δικαστήριο εσφαλμένως έκρινε ότι η Σύμβαση των Παρισίων περιέχει γενικό κανόνα σύμφωνα με τον οποίο η διάρκεια της προθεσμίας προτεραιότητας εξαρτάται από την πρώτη κατάθεση. Θεωρώ πιο λογικό η εν λόγω προθεσμία να εξαρτάται από τη μεταγενέστερη κατάθεση.

[76] Κατά το EUIPO, η εν λόγω διάταξη αποτελεί εξαίρεση από τον γενικό κανόνα για την ταυτότητα του αντικειμένου, υπό την τυπική του έννοια.

[77] Βλ. σκέψη 79 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

[78] Βλ. Οδηγό εφαρμογής της Σύμβασης των Παρισίων, όπ.π., υποσημείωση 67 των παρουσών προτάσεων, άρθρο 4, τμήμα Γ, παράγραφοι 1, 2 και 3, σχόλιο β'.

134. Είμαι συνεπώς της γνώμης ότι η διάρκεια των προθεσμιών προτεραιότητας, όπως αυτές προβλέπονται στο άρθρο 4, τμήμα Γ, παράγραφος 1, της Σύμβασης των Παρισίων, εξαρτάται από τη φύση της μεταγενέστερης και όχι της προγενέστερης αίτησης.

135. Εφαρμόζοντας αυτή τη λογική στην υπό κρίση υπόθεση προκύπτει ότι, εάν η διεκδίκηση δικαιώματος προτεραιότητας για μεταγενέστερη αίτηση σχεδίου ή υποδείγματος βασίζεται σε προγενέστερη αίτηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας, η διάρκεια της προθεσμίας προτεραιότητας θα είναι εξάμηνη, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 4, τμήμα Γ, παράγραφος 1 της Σύμβασης των Παρισίων.

136. Το συμπέρασμα αυτό ουδόλως προσκρούει στην απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου στην υπόθεση TELEYE[79], στην οποία παρέπεμψε το Γενικό Δικαστήριο με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση[80]. Με την ως άνω απόφαση, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, στο πλαίσιο του δικαίου των εμπορικών σημάτων, ότι το δικαίωμα προτεραιότητας γεννάται από την αίτηση καταχώρισης του προγενέστερου δικαιώματος. Το συμπέρασμα αυτό φαίνεται να συνάδει πλήρως με τη Σύμβαση των Παρισίων, σύμφωνα με την οποία η ύπαρξη και η ημερομηνία της προγενέστερης αίτησης είναι στοιχεία κρίσιμα για την έναρξη της προθεσμίας προτεραιότητας. Ωστόσο, σε αντίθεση με τον λόγο για τον οποίο το Γενικό Δικαστήριο παρέπεμψε στην ως άνω απόφαση, τα παραπάνω ουδόλως αποσαφηνίζουν το ζήτημα της διάρκειας της επίμαχης προθεσμίας.

137. Μολονότι συμφωνώ με το EUIPO ότι στην υπό κρίση υπόθεση η διάρκεια της προθεσμίας προτεραιότητας είναι εξάμηνη, εντούτοις δεν μπορώ να δεχθώ το επιχείρημά του που στηρίζεται στην έλλειψη αμοιβαιότητας με τρίτες χώρες, και ιδίως με τις Ηνωμένες Πολιτείες. Το EUIPO υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι, στις Ηνωμένες Πολιτείες, τα σχέδια και υποδείγματα προστατεύονται από τη νομοθεσία περί διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας («διπλώματα ευρεσιτεχνίας σχεδίων και υποδειγμάτων») και ότι, συνεπεία της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, οι αιτούντες μπορούν αυτομάτως να επωφεληθούν δωδεκάμηνης προθεσμίας προτεραιότητας, ενώ οι αιτούντες στην Ένωση διαθέτουν εξάμηνη μόνον προθεσμία προτεραιότητας. Ωστόσο, οι κατευθυντήριες γραμμές του EUIPO αντιμετωπίζουν ήδη τα αμερικανικά διπλώματα ευρεσιτεχνίας σχεδίων και υποδειγμάτων ως αιτήσεις σχεδίων και υποδειγμάτων, οι οποίες δύνανται να αποτελέσουν πηγή δικαιωμάτων προτεραιότητας για κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα για χρονικό διάστημα έξι μηνών από την κατάθεση της αίτησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας σχεδίου ή υποδείγματος. Αδυνατώ να αντιληφθώ πώς το ενδεχόμενο η προγενέστερη αίτηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας να οδηγεί σε δωδεκάμηνη προθεσμία προστασίας για μεταγενέστερη αίτηση κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος διαταράσσει καθ' οιονδήποτε τρόπο την αμοιβαιότητα εις βάρος προσώπων τα οποία κατέθεσαν την προγενέστερη αίτησή τους σχεδίου ή υποδείγματος στην Ένωση. Τα αμερικανικά διπλώματα ευρεσιτεχνίας σχεδίων και υποδειγμάτων θα εξακολουθούν να λογίζονται ως αιτήσεις σχεδίων και υποδειγμάτων και όχι ως αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας.

138. Τέλος, οφείλω να εξετάσω τα επιχειρήματα που αντλούνται από το άρθρο 4, παράγραφος Ε, σημείο 1, της Σύμβασης των Παρισίων. Το Γενικό Δικαστήριο στηρίχθηκε στην εν λόγω διάταξη προκειμένου να τεκμηριώσει το συμπέρασμά του ότι υφίσταται γενικός κανόνας σύμφωνα με τον οποίο η προθεσμία προτεραιότητας συνδέεται με τη φύση του προγενέστερου δικαιώματος. Ερμήνευσε τη διάταξη αυτή ως εξαίρεση από τον υποτιθέμενο γενικό κανόνα, κατά τρόπον ώστε η προθεσμία προτεραιότητας να αποτελεί συνάρτηση του μεταγενέστερου δικαιώματος σε αυτή

[79] Βλ. απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2001, Signal Communications κατά ΓΕΕΑ (TELEYE) (T-128/99, EU:T:2001:266).

[80] Βλ. σκέψη 78 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

τη συγκεκριμένη περίπτωση και μόνον. Εξ όσων αντιλαμβάνομαι, ωστόσο, η εν λόγω διάταξη δεν αποτελεί εξαίρεση, αλλά τουναντίον εφαρμογή του γενικού κανόνα κατά τον οποίο η διάρκεια της προθεσμίας προτεραιότητας εξαρτάται από τη φύση του μεταγενέστερου δικαιώματος.

139. Για τους ανωτέρω λόγους, το Δικαστήριο πρέπει να διαπιστώσει ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, καθόσον έκρινε ότι, δυνάμει της Σύμβασης των Παρισίων, αίτηση για σχέδιο ή υπόδειγμα η οποία βασίζεται σε προγενέστερη αίτηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας υπόκειται σε δωδεκάμηνη και όχι εξάμηνη προθεσμία προτεραιότητας.

140. Κατά συνέπεια, προτείνω στο Δικαστήριο να ερμηνεύσει τη Σύμβαση των Παρισίων υπό την έννοια ότι η αίτηση για μεταγενέστερο σχέδιο ή υπόδειγμα (συμπεριλαμβανομένου του κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος) δύναται να βασίζεται σε προγενέστερη αίτηση για την καταχώριση διπλώματος ευρεσιτεχνίας, υπό την προϋπόθεση ότι υφίσταται κατ' ουσίαν ταυτότητα του αντικειμένου. Σε μια τέτοια περίπτωση, η προθεσμία προτεραιότητας έχει εξάμηνη διάρκεια, κατά τα οριζόμενα στη Σύμβαση των Παρισίων όσον αφορά τα βιομηχανικά σχέδια και υποδείγματα.

V. Συνέπειες

141. Ο μοναδικός λόγος αναιρέσεως είναι, κατά την άποψή μου, εν μέρει βάσιμος. Κατά συνέπεια, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση θα πρέπει να αναιρεθεί.

142. Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 61, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού, το Δικαστήριο θα πρέπει να απορρίψει τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως που προέβαλε η KaiKai ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.

143. Ωστόσο, δεν θεωρώ ότι η υπόθεση είναι ώριμη προς εκδίκαση ούτως ώστε το Δικαστήριο να μπορεί να αποφανθεί επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος δεν εξετάσθηκε ενδελεχώς από το Γενικό Δικαστήριο με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση και σε σχέση με τον οποίο οι πραγματικοί ισχυρισμοί που αφορούν την ουσία της διαφοράς δεν αποτέλεσαν αντικείμενο συζητήσεως ενώπιον του Δικαστηρίου. Επομένως, η υπόθεση πρέπει να αναπεμφθεί στο Γενικό Δικαστήριο προκειμένου αυτό να αποφανθεί επί του λόγου αυτού, το δε Δικαστήριο να επιφυλαχθεί ως προς τα δικαστικά έξοδα.

VI. Πρόταση

144. Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, προτείνω στο Δικαστήριο:

– να αναιρέσει την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 14ης Απριλίου 2021, The KaiKai Company Jaeger Wichmann κατά EUIPO (Είδη γυμναστικής ή άθλησης) (T-579/19, EU:T:2021:186)·

– να απορρίψει τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως που προέβαλε η The KaiKai Company Jaeger Wichmann GbR ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου·

– να αναπέμψει την υπόθεση στο Γενικό Δικαστήριο προς εκδίκαση όσον αφορά τον έτερο λόγο ακυρώσεως·

– να επιφυλαχθεί ως προς τα δικαστικά έξοδα.